

SNEŽNIK

splošna banka koper

Znanje za takrat, ko bo šlo zares

evropsko tekmovanje v nujenju prvi pomoči, na katerem se je pomerilo 26 ekip iz vse Evrope, je potekalo od 29. junija do 3. julija v mestu Trondheim na zahodni obali Norveške. Slovenijo, ki se je tekmovanja udeležila šele drugič, je zastopala ekipa prostovoljcev iz Dolnjega Zemna. Občinska organizacija editega križa Slovenije iz Ilirske Bistrice je pred dvema leti kot ena izmed prvih državi pristopila k novemu načinu organiziranega delovanja ekip prve pomoči na prostovoljni osnovi. Odločitev, da bo Slovenijo na evropskem tekmovanju zastopala ilirskobistriška ekipa, je sprejel republiški odbor in pomeni veliko priznanje občinski organizaciji, ki je kot ena izmed prvih v Sloveniji pristopila k novemu načinu organiziranega delovanja ekip prve pomoči na prostovoljni osnovi za potrebe Civilne zaštite. Tak način dela je ekipam v zelo kratkem času omogočil več znanja. Bernarda Cetin, Toni Gržina, Barbara in Martina Škrli, Tanja in David Pavlovec si zaslužijo vse čestitke, saj so v delo vložili veliko truda, energije in prostega časa.

Sistem tekmovanja na Norveškem se je od slovenskega, saj so tam do izjeme prišle predvsem vaje na zahtevnem in neznatem terenu. V premeru petih kilometrov je bilo 10 prizorišč z zelo realistično zastavljenimi scenami, na katerih so tekmo-

valce čakali poškodovanci s simuliranimi opeklinami, frakturami, krvavitvami, srčnimi napadi itd. Ekipa so imele nalogo, da v desetih minutah poskrbijo za prvo in najnujnejšo pomoč poškodovancem, ki jih je bilo na posameznih prizoriščih tudi do 6.

Domača ekipa je na koncu pristala na 21. mestu, ker se ni mogla primerjati s polprofesionalci iz razvitejših držav, glede na finančne možnosti in pogoje za delo pa so se odrezali več kot dobro. Primanjkovalo jim je predvsem izkušenj, saj so jih nabirali na parketu in ne na simuliranih scenah v naravi. Dva zdravnik, ki sta spremljala ekipo, sta ocenila, da bi si ilirskobistričani zaslužili vsaj 15. mesto, splet okoliščin pa jim tega ni dopustil. Dragocene izkušnje iz Norveške bodo vsekakor v veliko pomoč slovenski ekipi, ki se bo naslednje leto udeležila tekmovanja na Madžarskem. Slovenija jeseni pripravlja izbirna tekmovanja, najboljše tri ekipe iz Primorske regije pa bodo odšle na republiško tekmovanje, ki bo 5. oktobra na Igu pri Ljubljani.

OO RKS Ilirska Bistrica se zahvaljuje vsem delovnim organizacijam in posameznikom, ki so domači ekipi omogočile bivanje na Norveškem (Slovenica d.d. Ljubljana, Diskont Peter Urbančič Trnovo, Parfumerija Jelka, Avtošola Breza, Dom starejših občanov Il. Bistrica in RK Slovenije) in obenem obvešča vse občane, da bo redna krvodajalska akcija v sredo, 9. avgusta, med 7. in 13. uro v prostorih Osnovne šole D. Ketteja.

Lesonit je postal delniška družba

Dolgotrajen in zapleten postopek lastninjenja, v katerem si je moralo podjetje Lesonit pridobiti dve soglasji Agencije za prestrukturiranje in privatizacijo Republike Slovenije, je za ta največji ilirskobistriški kolektiv uspešno končan. Okrožno sodišče v Kopru, Oddelek za gospodarsko sodstvo, je 21. junija 1995 izdalo sklep, na podlagi katerega se je družbeno podjetje Lesonit preoblikovalo v delniško družbo. Osnovni kapital delniške družbe Lesonit znaša 846.022.000,00 SIT in je razdeljen na 432.011 delnic z nominalno vrednostjo 2.000,00 SIT.

Lastniška struktura Lesonita, d.d. je v končnem lastninjenju sledeča: Sklad Republike Slovenije za razvoj (20%), Sklad pokojninskega in invalidskega zavarovanja (10%), Slovenski odškodninski sklad (10%), udeleženci po interni razdelitvi (20%) in udeleženci po notranjem odkupu (39,68%). Zgornja struktura natančno znanih lastnikov pove, da so večinski lastniki Lesonita zaposleni, bivši zaposleni in upokojeanci, na kar so še posebej ponosni.

Organi delniške družbe Lesonit (uprava, nadzorni svet in skupščina) so določeni s statutom. Uprava družbe je štiričlanska in jo sestavljajo predsednik uprave ter trije člani, zadolženi za finance in marketing, za proizvodnjo in razvoj ter za kadrovska in socialna vprašanja (delavski direktor). Nadzorni svet šteje šest članov: dva člana sta predstavnika delavcev družbe, štirje člani pa so predstavniki delničarjev. Svoje pravice v zvezi z družbo delničarji uresničujejo na skupščini.

Za Lesonit pomeni končan postopek lastninjenja tudi usklajitev z Zakonom o gospodarskih družbah, novo organiziranost in drugačne načine ter oblike dela.

Pomembna pridobitev za ilirskobistriško zdravstvo

V petek, 7. julija, je dr. Krste Milevski, specialist za interne in pljučne bolezni, predstavil prenovljene prostore nekdanjega vrtca na Župančičevi ulici, v katerih bo poslej delovala njegova internistična ambulanta. Ilirskobistriško zdravstveno varstvo, ki se že dolgo srečuje z velikimi težavami, saj nihče ne ve, kdaj bo dokončno urejen laboratorij v zdravstvenem domu in zgrajena zdravstvena postaja v Podgradu, je s tem dejanjem vsekakor veliko pridobilo.

Dr. Krste Milevski je imel od lani v najemu prostore v zdravstvenem domu, vendar tam ni mogel opravljati specialističnih preiskav, zato se je odločil za naložbo, ki je privedla do sodobne in vrhunsko opremljene specialistične ambulante. V njej se bodo lahko zdravili samoplačniki zdravstvenih uslug, večinoma pa bodo k njemu prihajali pacienti z napotnicami svojih osebnih zdravnikov.

Dr. Milevski bo v novi ambulanti s svojima sodelavkama (laborantka in višja medicinska sestra) opravljal preiskave pljučne

funkcije, kompletne biokemije v laboratoriju (preiskave krvi, urina, količine maščob in sladkorja v krvi itd.), pacientom bo lahko posnel EKG v mirujočem stanju in pod obremenitvijo, ugotavljal alergije in opravljal preiskave s pomočjo ultrazvoka (preiskave ščitnice, srca, ledvic, žolčnika, vranice, sečnega mehurja in prostate ter nasečnosti). Poleg naštetega pa bo občasno in v skladu z zanimanjem pacientov vodil tudi šolo za astmatike in diabetike, v kateri jih bo seznanil z boleznijo in jim svetoval preventivne ukrepe in terapijo.

Dr. Krste Milevski in župan Stanislav Prosen pred novimi prostori specialistične ambulante na Župančičevi ulici 5.

Dirka je končana. Na svidenje prihodnje leto!

Prizadevni organizatorji Ferrari kluba Ilirska Bistrica so v nedeljo, 9. julija, na hitri in zahtevni progi od Ilirske Bistrice do Šembij pripravili 3. letošnjo dirko za gorsko avtomobilistično prvenstvo Ferrari '95. Veliko število gledalcev, po mnenju osrednjih slovenskih dnevnikov naj bi jih bilo več kot 10 tisoč, je z zanimanjem spremljalo slovenske, avstrijske in italijanske voznike, ki so imeli na poti do cilja nemalo težav z ostrimi ovinki in julijsko pripeko. Poleg pečenega vola, parade FERRARIJEV in izbora za istoimensko miss si je množica lahko ogledala tudi modni show z najlepšo Slovenko. NA SLIKI: primorskega zvezdnika Stojana Pirjevca (BMW M3) tudi 10-mesečna odsotnost s sedeža dirkalnega avtomobila ni motila, da ne bi dobesedno pometa s svojimi nasprotniki. Več na 7. strani.

NOVO•NOVO•NOVO•NOVO•

RIBARNICA

bo odprla svoje prostore
v sredo, 19. julija, ob 12. uri.

NUDIMO VAM

veliko izbiro svežih rib, rakov, školjk in ribjih konzerv.

POSEBNA PONUDBA:

POLPRIPRAVLJENE RIBJE JEDI IN POLENOVKE (BAKALAJ IN BIANCO).

VABLJENI!

NOVO•NOVO•NOVO•NOVO•

Aleksander Ternovec, notar

Pogodbe odslej ne bodo le papir

Diplomiranega pravnika Aleksandra Ternovca prav gotovo ni treba posebej predstavljati, saj ga je marsikdo spoznal kot ilirskobistriškega sodnika (1968-1988) in odvetnika (1990-1995). Če je kljub temu kdo, ki ga še ni srečal, ga lahko takrat, ko bo potreboval njegove usluge. Aleksander Ternovec je eden izmed tistih izbrancev v Sloveniji, ki so 1. junija po petdesetih letih znova odprli notarske pisarne.

Izraz notar (notarius) je nastal v starem Rimu, ki je imel izredno razvit pravni sistem. Že takrat je veljala za poglavito vrlino notarja njegova poštenost. Verjetno tudi danes ni nič drugače.

Notar je danes še vedno oseba javnega zaupanja (nota fide). Poštenost prihaja do izraza zlasti v njegovi objektivnosti, ki se v praksi kaže predvsem v tem, da mora notar pravno poučiti obe stranki v primeru, ko sklepata pravni posel in jima ne sme ničesar svetovati, kar bi šlo v škodo ene na račun druge. Notar mora biti pred imenovanjem seveda nekaznovan vsaj za tista kazniva dejanja, ki so premoženjske narave, kazniva dejanja zoper življenje in telo ali uradno dolžnost.

Notariat se je na Slovenskem uveljavil v drugi polovici 19. stoletja. Kaj je vodilo oblast, da se je po polstoletni ukinitvi odločila za ponovno uvedbo latinskega tipa notariata?

Kolikor mi je znano, je notariat leta 1944 ukinil Moša Pijade, eden izmed prvih teoretikov izgradnje takratnega jugoslovanskega socialističnega sistema. Verjetno je imel slabe izkušnje z notariji v Vojvodini, saj so bili tam dejansko eksponenti velekapitala, veleposestnikov in bank. Tudi v današnjem času obstaja tovrstna nevarnost. Notar bo, recimo, zapisovalec sklepov skupščin delniških družb in bo lahko usmeril odločitve v korist večjih delničarjev. Če se navežem na gornje vprašanje: ravno v takih primerih se bo v največji meri izkazalo javno zaupanje, poštenost notarja in dejstvo, da bo moral ščititi tudi interese drobnih delničarjev. Latinski notariat se je uveljavil v kontinentalnem delu Evrope za razliko od anglosaksonskega tipa notariata, ki je v uporabi v Veliki Britaniji in Združenih državah Amerike. Tam ima notar izključno le vlogo zapisovalca, ne pa tudi osebe, ki vpliva na ustvarjanje poslovno-pravnih razmerij. Latinski notariat je kot pravna institucija prisoten v vseh državah Evropske unije in tja si želimo, mar ne? Zanimivo je, da je notariat ves čas po drugi svetovni vojni obstajal tudi v državah realnega socializma, notariji pa so opravljali zgolj overovitve listin in sestavljali enostavne pogodbe. Notariji so bili le državni uradniki.

Zakon o javnih notarjih iz leta 1930 je opredeljeval notarje kot osebe javnega zaupanja, ki jih imenuje državna oblast, da v skladu z zakonom: "sestavljajo javne listine o pravnih poslih, izjavah in dejstvih, iz katerih se izvajajo pravice; da prevzemajo v hrambo listine, denar in vrednostne papirje pa za izročilo drugim osebam; da opravljajo po nalogu sodišč postopke, ki se jim smejo zaupati po zakonu." Slovenski zakon o notariatu (veljati je začel aprila 1994) mu je v mnogočem podoben, verjetno pa se od njega tudi razlikuje?

Novi slovenski zakon je samo razširil področja delovanja notariata. Novost je predvsem ta, da so sedaj pravni posli sestavljeni kot notarski zapis in imajo tudi izvršilni naslov. To pomeni, da bo

upnik, če bo sestavljen z dolžnikom ali z najemnikom zapis pri notarju, lahko takoj uveljavljal svojo terjatev v izvršilnem postopku. S tem bo preskočil pravdni postopek in na ta način bo hitreje prišel do svoje pravice, konkretno do poplačila terjatve. Notariji bomo tako na nek način zapolnili vrzel v dosedanji pravni praznini, saj je naša naloga tudi ugotavljanje dejstev in izdajanje potrdil o dejstvih. Sem sodi tudi potrjevanje sklepov organov upravljanja različnih gospodarskih družb.

Ste eden izmed prvih notarjev, ki jih je decembra 1994 imenoval Državni zbor Republike Slovenije. So bili pogoji za pridobitev naziva strogi?

Formalno so bili pogoji zelo strogi. Kandidati za notarje smo morali imeti strokovno kvalifikacijo (diplomirani pravniki z opravljenim pravosodnim izpitom) in prakso, upoštevan pa je bil tudi moralni kriterij. Zaželeno je bila delovna praksa na vseh treh področjih pravosodja. Kot sodnik in odvetnik sem ta pogoj izpolnjeval, saj sem se dolga leta ukvarjal s kazenskim, civilnim in gospodarskim pravom. Prvih 30 notarjev je predlagalo pravosodno ministrstvo, seveda pa se je na razpis prijavilo več kandidatov. Kot najstarejši slovenski notar sem bil sklicatelj in predsednik ustanovne skupščine Notarske zbornice Slovenije, kar si štejem še posebej v čast, saj je šlo za zgodovinski dogodek ob ponovni uvedbi notariata. Letošnjega maja je ministrica za pravosodje imenovala še 36 notarjev. Menim, da bo Slovenija potrebovala še dodatno število notarjev, predvsem v večjih krajih: v Kopru sta le dva, verjetno pa jih bo moralo biti več tudi v Ljubljani.

S kakšnimi pravnimi posli se notarji še ukvarjate in kaj se bo spremenilo po preteku določene dobe, ko bo marsikaj bolj jasno?

Osnova za naše delo je Zakon o notariatu, ki je bil objavljen v Uradnem listu Republike Slovenije marca lanskega leta. Trenutno opravljamo posle tipičnega notarstva: sestavljamo listine, opravljamo overovitve prepisov listin in podpisov, kot zapisovalci sklepov pa začenjamo tudi z delom v organih upravljanja gospodarskih družb. Notariat je komaj na začetku in šele sčasoma bo prišlo do spoznanja, da je potreben tudi pri ostalih zadevah. V prihodnosti bo razvoj narekoval udeležbo notarja pri vseh oblikah dela, ki jih predvideva zakon, čeprav se notarstva pravzaprav vsi šele učimo.

Kakšne pomene bodo imele notarske listine glede izpolnitev pogodb v pravnem postopku? Bi navedli nekaj praktičnih primerov?

Vzemimo primer posojilne pogodbe, ki ima kot notarski zapis tudi izvršilni naslov. To pomeni, da bo upnik lahko zahteval takojšnjo izvršbo notarskega zapisa. S tem se bo izognil tožbi in obravnavanju v pravnem postopku na sodišču. Tudi pri najemnih pogodbah z dogovorjenim rokom izpraznitve bosta iz-

selitveni nalog v pravnem postopku in morebitna pravda odpadla, ker bo upnik lahko takoj pristopil k izvršbi, to je k izpraznitvi poslovnega prostora ali stanovanja. Predvideva se, da bo upnik s tem v večji meri zaščiten kot doslej. Notariji overjamo tudi vse prodajne pogodbe za motorna vozila, pri čemer moramo pregledati vsako pogodbo in opozoriti stranke na posledice. Tudi pri teh pogodbah se večkrat ugotovi, da ni plačana kupnina, da imajo vozila določene pomanjkljivosti itd., zaradi katerih lahko kupec uveljavlja razveljavitev pogodbe. Fantje, ki prodajajo ali kupujejo starejša motorna vozila mi kar radi prisluhnejo, saj ne gre le za formalni prepis lastništva, ampak za pravo kupoprodajno pogodbo, pri kateri se morata oba podpisnika zavedati svojih obveznosti in posledic

S spremembo gospodarskega sistema in zakonodaje boste morali notarji kot zastopniki interesov delničarjev (ne uprave) skrbeti tudi za zakonitost dela skupščin delniških družb. Bo ta oblika dela za notarje le dodatna obremenitev ali eno izmed pomembnejših področij delovanja?

V manjših krajih bo to za notarje vsekakor dodatna obremenitev. V krajih z večjim številom notarjev, predvsem v Ljubljani in Mariboru, pa bo verjetno prišlo do specializacije. Nekaj notarjev se bo moralo vsekakor dodatno izobraziti, ker bo prihodnje funkcioniranje gospodarskih organizacij zelo zapleteno. Za večje in velike delniške družbe, ki že obstajajo ali pa bodo še nastale, bo vodenje notarjev predstavljalo tudi za slovenske razmere velik kapital. Odgovornost notarja bo v teh primerih seveda ogromna, zato bo tudi specializacija nujna. Prisoten sem bil že v nekaterih gospodarskih družbah bivše Plame in nekaj pri lastninskem preoblikovanju Lesonita v delniško družbo, marsikaj pa me še čaka.

Bo delo notarjev razbremenilo sodišča? Bo manj tudi čakanja na rešitev pravnih postopkov, čeprav so notarske storitve dražje od odvetniških?

Menim, da bo notariat razbremenil sodišča, delno pa tudi upravo. Precejšen del sedanjega notarskega dela so opravljali sodniki, sodna in upravna administracija. Res je, da so reševali določeno področje občanovih pravic, vendar jim je to odvezovalo veliko dragocenega časa. Sodišča se bodo posledaj lahko v večji meri osredotočila na področje sojenja, kar je njihova osnovna naloga in prepričan sem, da bodo sodni

postopki sedaj hitrejši, pravosodje pa v celoti učinkovitejše. To se že čuti tam, kjer sodišča nimajo nerešenih zadev iz preteklosti, saj danes lahko obravnavajo večje število primerov in jih rešujejo sproti. Čakanja bo torej zaradi razbremenjenosti sodišč manj. Cene notarskih storitev so morda nekoliko višje od odvetniških, upoštevati pa je treba, da mora notar, ki opravlja javno funkcijo, svojo dejavnost v celoti financirati sam zgolj iz notarskih pristojbin. Notar mora poskrbeti za prostore in opremo, za plače zaposlenih in na koncu še zase, saj ni plačan iz proračuna. Menim pa, da cene niso pretirane glede na pomembnost zap-

pisov. Vsi notarji smo v svobodnem poklicu, naše listine pa so javni dokumenti. Notariji od table z državnim grbom nimamo neposredne finančne koristi, saj nismo plačani od države.

Kaj pravite, v katerih primerih bi morali namesto odvetnika obiskati notarja?

Notarja moramo obiskati pri tistih pravnih poslih, kjer se izrecno zahteva oblika notarskega zapisa. To so: pogodbe o premoženjskih razmerjih med zakonci ali pogodbe, kjer je udeleženec oseba, ki ji je odvzeta poslovna sposobnost. Notar mora sestaviti zapis pogodbe o dosmrtnem preživljanju ali zapisati darilno pogodbo za primer smrti. Zapisati mora tudi pogodbe med dediči in njihovimi predniki zaradi odpovedi dedovanja in oporoke v tistih primerih, ko je oporočitelj slep, gluhi ali ko je ne more podpisati. Obisk odvetnikov je nujen v primerih, ko gre za zastopanje strank v vseh postopkih pred sodiščem. Notar načeloma ne sme zastopati strank pred sodiščem. To lahko stori le v izjemnih in z zakonom določenih primerih. Funkcija notarja v sferi zastopanja ni združljiva s funkcijo odvetnika, seveda pa lahko odvetnik sestavlja vse zasebne listine, ki jih mora (natančneje to določa zakon) potem overoviti notar.

Se lahko odnos ljudi do slovenskega pravnega reda s pomočjo notarjev spremeni na bolje?

Moje mišljenje o tem je pozitivno, ker bo prej ali slej moralo priti do večje učinkovitosti pravnega sistema. Notar se bo ukvarjal predvsem z listinami, sodišča bodo sodila, odvetniki bodo zastopali stranke v upravnih postopkih in pred sodiščem. Ko se bo to nekoliko uteklo, bo pravosodje končno organizirano. Prišlo bo do hitrejših postopkov in ljudje bodo počasi dobili več zaupanja v pravosodni sistem, vendar mislim, da bo do tega prišlo šele čez leto ali dve. Prepričan sem, da tudi v pravosodju prejšnjega sistema ni bilo vse tako zelo slabo, potrebne so bile le učinkovite reforme. Le pogledite, kako je na upravnem področju napredovala geodetska služba. Zadeve se rešujejo mnogo hitreje in ljudje vedo, kam se je treba obrniti. Tudi v pravosodju se stvari premikajo na bolje, kljub premajhnemu številu sodnikov in klavzule, da ob nastopu ne smejo imeti manj kot 30 let. Če bi starostno omejitev sodnikov nekoliko znižali, bi precej mladih pravnikov lahko zapolnili manjkajoče sodniške vrste.

B. Zidarič

ODMEVI

Neki proslavi na rob

Vseprimorske proslave ob 50-letni zmagi nad fašizmom ter 4. obletnici venske osamosvojitve sem se udeležil zavestno, ne po naključju ne iz radosti. Z družino, z otrokoma. Ker sem prepričana, da je bila ta zmagajen člen zgodovinski dogodek; ker štujem preminule in še živeče, ki so pomogli k tej zmagi; ker je bil med njimi tudi moj pokojni oče. Ker nisem prebrisanja zgodovine.

Pravzaprav si nisem jasno predstavljala, kako lahko taka proslava izgleda, bolj klasična, sem vedela, saj zadnje niti tema sama ne dopušča. Vse primorske proslave ob 50-letni zmagi nad fašizmom ter 4. obletnici venske osamosvojitve sem se udeležil zavestno, ne po naključju ne iz radosti. Z družino, z otrokoma. Ker sem prepričana, da je bila ta zmagajen člen zgodovinski dogodek; ker štujem preminule in še živeče, ki so pomogli k tej zmagi; ker je bil med njimi tudi moj pokojni oče. Ker nisem prebrisanja zgodovine.

Skratka, predstavljala sem si klasično proslavo, spoštljivo do vseh; nič drugače, če bi bila rahlo patetična.

In? Županovemu nagovoru je sledil čev - tipično zlobčevski, ki je v levi sede zavil prenekatero politično bo vendar ostal na akademski ravni; Thaler, g. zunanji minister, je seveda le biti sodoben, izviren; ta atribut dosegel, vendar je bil hkrati tako strankarsko obarvan, da je mestom zvenel že brezobzirno. Višek pa je stavljal deklamacija tržaškega Staneta Raztresena - pravi politični flet, jedko naperjen proti tistim, ki šajo danes osvetliti vojne in povojne godke (pojav sodelovanja z okupacijsko poboji domobrancev) tudi z drugega. Avtorstvo satire je ostalo neznanost, goče pa je bil avtor igralec sam! Po je že po jezikovnem izrazju padlo nivo akademskosti, ki naj bi prejel tako prireditve, da ne govorimo o govem sporočilu - zgodovinsko slovenski politični preteklosti je o la! tako nizko, da je bilo to že pravo.

Je aplavz, ki je sledil, dokaz, da morci drugačne proslave niti ne žimo?

Ali res ne premoremo več človekine, odprtosti, ponosa, kar vse so niki sicer omenili in pohvalili?

Kaj vse je tej deklamaciji še sledilo, vem, ker mi je v trenutku preklop užaljenosti, jeze, ogorčenosti in šla domov.

Žal mi je, da sem tega dne šla na Hrib svobode. Mar bi ostala doma, hala nedeljsko kosilo, ne menim take ali drugačne obletnice, mimogledem naivnem idealizmu.

Helena Pirih

KRONIKA

So res vsi Nemci oboroženi?

poletnem času ima ilirskobistriški sodnik za prekrške zaradi povečanega števila prekrškov na obeh mednarodnih mejnih prehodih dela čez glavo. Nemci, ki odhajajo na morje ali se z njega vračajo, nosijo s seboj plinske pištole za lastno varnost, pogosto v kombinaciji s signalnimi naboji, ki jih uporabljajo kot obvezno opremo plovilov. Po slovenski zakonodaji bi jih morali prijaviti že na mejnih prehodih ob vstopu v Slovenijo. Gre predvsem za defenzivno orožje, ki ga lahko v Nemčiji najdemo v prosti prodaji in ga zaradi neinformiranosti ali pozabljenosti ob vstopu prijavljajo in težko razumejo, da ga na poti čez Slovenijo ne smejo nositi. Plinska pištola je manjša pištola različnih kalibrov s plinskim polnjenjem (solzilec ali podobnega) in v Nemčiji stane le okoli 100 DEM. Do nedavnega je policija mejnih prehodih s Hrvaško odzimala gumijevke in njihove lastnike prijavljala sodniku za prekrške, v zadnjem času pa tega ne počne več. Ilirskobistriški sodnik za prekrške je letos obravnaval že približno 1000 zadev: okrog 300 prekrškov mejnih prehodih, okrog 500 prometnih prekrškov (131 prometnih nezgod, 111 pomanjkljivost pod vplivom alkohola itd.), 74 prekrškov zoper javni red in mir (nedostojno vedenje uradne osebe, prepiri, kaljenje hišnega reda), ostalo so bili prekrški v zvezi s kršitvami finančnih, gospodarskih in drugih predpisov, med njimi pa je nekaj kršitev občinskih odlokov (n. pr. o plakatanju).

Na obeh mednarodnih mejnih prehodih se vedno prihaja do ilegalnih prekrškov čez državno mejo mimo mejne pregrade oziroma brez ustreznih listin. Med kršitelji je v zadnjem času najpogostejši Alžircev, Albancev, Romunov in Avstrijanov Bosne in Hercegovine. V zadnjem letu je bilo na meji odvzetih približno 140 predmetov (orožje, gumijevke, plinske pištole, posebno orožje, ročne bombe, nekaj pravih pištol, komet, noži, bajoneti itd.). Storitve tujih prekrškov privedejo k sodniku, ki jih ponavadi izreče denarno kazen, ki jo morajo stroške postopka in stroške odločanja plačati lastniki. Višina denarne kazni za posebej nevarnega orožja je najmanj 1000 tolarjev, če lastnik dovoljenje za orožje ni prijavil, pa mora plačati tudi 2.000 tolarjev.

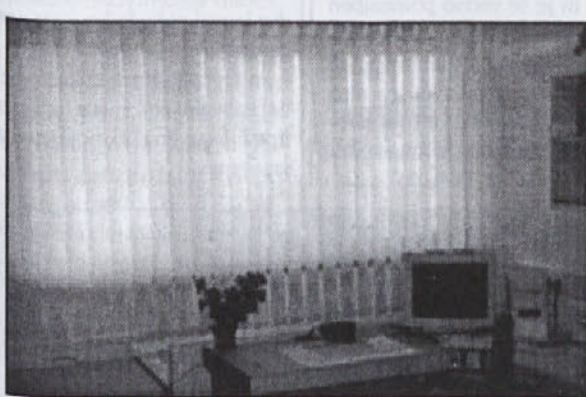
Zadnje čase prihaja v Ilirski Bistrici na mejo do odkritij manjših količin marihuane, v glavnem marihuane in hašiša. Sodnik za prekrške obravnaval tudi 30 tovrstnih zadev (gram in več marihuane ali hašiša, tudi tablete ecstasy). Med temi so bili tudi trije mladoletniki. Letos je bilo med povzročitelji prometnih nezgod že nekaj Čehov, na srečo pa je prišlo le do materialne škode.

in lažjih telesnih poškodb, čeprav je res, da je tovrstnih nezgod manj kot lani. Sodnik trenutno obravnava tudi večje število prekrškov, ki so jih storili mladoletni vozniki motornih koles z vožnjo brez ustreznih dovoljenj, z neregistriranimi vozili, s predelanimi vozili brez atestov itd. Mlajšim mladoletnikom (14 do 16 let) ne more izreči denarne kazni, ampak le vzgojni ukrep. Starejše mladoletnike (16 do 18 let) pa lahko denarno kaznuje le takrat, ko storijo hujše prekrške. Po obstoječi zakonodaji je možno v primerih hujših kršitev cestno prometnih predpisov izreči tudi varstveni ukrep začasnega odvzema motornega kolesa ali kolesa z motorjem (od enega do šestih mesecev), kar velja tako za mladoletne kot polnoletne osebe.

Ob 1. januarja 1995 ima nekdanji občinski sodnik za prekrške status državnega organa Republike Slovenije. V kratkem bo šel v prvo branje tudi zakon o prekrških, ki bo na novo uredil organizacijo in način delovanja sodnikov za prekrške. Občina Ilirska Bistrica bo, če bo predlagani zakon sprejet v parlamentu, prišla pod koprsko sodišče za prekrške, v Ilirski Bistrici pa bo njegov zunanji oddelek, ki bo ohranil iste pristojnosti kot doslej.

KOVINOPLASTIČNA GALANTERIJA, STRLE ANTON s.p.
PUDOB 57, 61386 STARI TRG, tel./fax.: 061/707-415

LAMELA ZAVESE ZA VSAK PROSTOR

Veliko spremeniti vaš delovni ali bivalni prostor? Lamela zavesami boste ugodili vašim željam. Zavesa daje prostoru lep in prijeten videz. Obračunanjem lamel lahko spuščate v prostor različno količino svetlobe. Izdelujemo po naročilu v različnih barvnih odtenkih, širinah in kvaliteti. Zavesa so pralne in antistatično obdelane (ne privlačijo prahu). Nudimo vam vse potrebne dele za lamela zaveso, ki so izdelani v naši obratovalnici. Izdelujemo tudi Plisse zaveso v različnih barvah in vzorcih.

NOVO•NOVO•NOVO•NOVO•

ZAHVALA

Trud je poplačan

Organizacijski odbor za pripravo osrednje primorske proslave ob 50-letnici konca druge svetovne vojne, zmage nad nacifašizmom in dnevu državnosti se iskreno zahvaljuje vsem posameznikom, skupinam, društvom, podjetjem in ostalim, ki so kakorkoli pripomogli k uspehu svečanosti. Še posebej pa bi se radi zahvalili slavnostnim govornikom, akademiku Cirilu Zlobcu in zunanjemu ministru Zoranu Thalerju ter nastopajočim: Tržaškemu partizanskemu pevskemu zboru Pinko Tomažič, Pihalnemu orkestru Divača-Koper, Komornemu dekliskemu zboru iz Ilirske Bistrice, otroškemu pevskemu zboru OŠ Toneta Tomšiča iz Knežaka in domači pop skupini Malibu.

Zahvaljujemo se tudi Radiu Koper-Capodistria za ozvočitev proslave, vsem medijem za poročanje o dogodku, občinskemu odboru Rdečega križa iz Ilirske Bistrice, občinskemu štabu Civilne zaštite, ilirskobistriški izpostavi Uprave za obrambo, častnemu vodstvu Slovenske vojske iz Ilirske Bistrice, enotam in društvom, ki so Hrib svobode preplavili s prapori, Primorskemu nemizmatičnemu društvu, oblikovalcu Romeu Volku, vsem primorskim občinskimi odborom Zveze združenj borcev, Zvezi kulturnih organizacij Ilirska Bistrica in Krajevni skupnosti Ilirska Bistrica.

Pri pripravi proslave so nam pomagali tudi: Združenje šoferjev avtomobilov iz Ilirske Bistrice, Občinska gasilska zveza, Policijska postaja Ilirska Bistrica, Cestno podjetje Ilirska Bistrica, Elektro Ilirska Bistrica, Gozdno gospodarstvo Ilirska Bistrica, Mlinotest-Pekarna Ilirska Bistrica, SGP Primorje Ajdovščina - enota v Ilirski Bistrici, Evro - MB Ilirska Bistrica, Lovska družina Divača, Žabnik-Obrov in Prem, Vipavska klet, Vinakoper in Fructal iz Ajdovščine.

Finančno pa so nam pomagali: Pekarna Slava, Liburnija, Splošna banka Koper, Poliuretani-Plama, Petrol Transport, Petrol Ljubljana, Zavarovalnica Triglav, gostišče Lovce, Vladimir Batista, Franc Martinčič, Anton Jaksetič ter občine Sežana, Pivka, Hrpelje-Kozina, Piran, Nova Gorica in Postojna.

Vsem skupaj se odbor iskreno zahvaljuje, kajti brez Vaše pomoči ne bi uspeli pripraviti takšne slovesnosti. Zato je prav, da številne pohvale in priznanja, ki smo jih prejeli od vsepovsod, prenesemo tudi na Vas. Če pa smo vseeno katerega izmed sponzorjev izpustili ali pa je njegova pomoč prišla po tej objavi, se mu zahvaljujemo in obenem opravičujemo.

Za organizacijski odbor: Zorko Šajn, predsednik

INVESTICIJSKE DRUŽBE

Atena štiri?

V maju mesecu je investicijska družba Atena zaključila zbiranje certifikatov v svojem zadnjem skladu Atena tri. Konec meseca junija je ta družba imela ustanovno skupščino, na kateri so ugotovili, da je vpis certifikatov presegel planirano vrednost družbe v višini 9,52 milijarde vpisnega kapitala. Izdanih je bilo 9.520.000 delnic. Družba v teh dneh pričakuje informacijo o vpisu v sodni register in bo predvidoma konec julija poslala vsem delničarjem obvestilo o številu delnic, ki jih ima posameznik v tej družbi. S tem bo zaključeno delo na ustanavljanju družb, čeprav v Ateni resno razmišljajo, da bi v septembru ustanovili še sklad Atena štiri, saj je Agencija za sklade povečala maksimalno kvoto, ki jo posamezna družba lahko upravlja na 35 milijard, kar pomeni, da bi nova družba lahko imela 5 milijard vpisanega kapitala.

Na našem področju je bil vpis v Atene sklade velik, saj je postalo kar okrog 600 prebivalcev ilirskobistriške občine delničarjev njenih skladov. Do sedaj sta Atena ena in Atena dve sodelovali na dveh licitacijah deležev posameznih podjetij, na julijski dražbi pa je sodelovala tudi Atena tri. Na ta način je Atena do sedaj kupila večinoma 20% deleža posameznega podjetja, med katerimi so večja podjetja Jub iz Dola pri Ljubljani, Embalažno in grafično podjetje Škofja Loka, Merkur Kranj, Comet Holding Zreče, Kovinoplastika Lož, Fenolit Borovnica, Predilnica Litija in Oniks Jesenice, med srednjevelikimi PAP Telematika Ljubljana, Iskra Kibernetika vzdrževanje Kranj, Svea Zagorje, Tri-

glav konfekcija Kranj, Rogla Slovenske Konjice, Begrad Črnomelj, Vektor Ljubljana, Komunalno stanovanjsko podjetje Črnomelj in Komunala Nova Gorica. Med manjšimi podjetji pa prevladujejo projektivni biroji in propagandno časopisna podjetja. Do sedaj Ateninim skladi niso kupili nobenega podjetja v naši občini.

Delničarji Ateninih skladov lahko dobijo informacije po vsaki dražbi, podatke o tem, kaj je kateri od Ateninih skladov kupil pa v Delu, tako pri pregledu, ki ga objavlja borza, kot v posebnih poročilih Atene. Če se bo Atena jeseni odločila za ustanovitev še ene družbe, bo tako kot do sedaj obvestila potencialne delničarje v dnevnem časopisu.

ODDIH

Poletje na Snežniku in pod njim

Snežniški gozdovi, tihe jase in številne planinske poti, ki vodijo na vrh Velikega Snežnika, bodo s poletjem znova polno zaživele. In če sledimo nekaj letnemu stalnemu povečevanju obiska tako vseh turističnih in planinskih objektov, kot samega vrha Snežnika, lahko upravičeno pričakujemo nove rekordne številke. Posebnih vlaganj v objekte na gozdnem področju Snežnika od lani do letos ni bilo, zato bo tudi letošnja ponudba verjetno na lanskem ravni. Posredujemo nekaj podatkov o planinski in gostinski ponudbi na tem področju, ki bodo obiskovalcem Snežnika gotovo dobrodošli.

KOČA NA VELIKEM SNEŽNIKU (1796 m) bo odprta in oskrbovana vsak dan v avgustu, do 15. oktobra pa še vsako soboto in nedeljo ter ob praznikih. Skupna ležišča. Topla in hladna jedila, napitki. Kontrolni žigi številnih transverzalnih planinskih poti. Prijave večjih skupin sprejema oskrbnica Majda Ferlež, Jasen 15a, 66250 Ilirska Bistrica, tel.: 067/82-363. Mobilni na Snežniku: 0609/615-356.

PLANINSKI DOM NA SVIŠČAKIH (1242 m) je odprt vsak dan, razen ob torkih. Dobra domača hrana, 20 ležišč, 45 sedežev v restavracijski sobi, balinišče. Večje skupine se lahko najavijo Anici Pipan, Maistrova 11, 66250 Ilirska Bistrica, tel.: 067/82-005 ali Katji Novak, tel.: 067/42-102. Mobilni v domu: 0609/613-601.

OKREPČEVALNICA PLANIKA NA SVIŠČAKIH je odprta vsak dan med 7. in 22. uro, razen ob sredah. Najave večjih skupin sprejema oskrbnica Silvana Lapuh, tel.: 067/41-813.

GOSTILNA MAŠUN POD SNEŽNIKOM (1060 m), je odprta vsak dan med 7. in 22. uro. Hladna in topla jedila, prenočišča, balinišče, sprehodi, izleti, planinske ture. Prijave sprejemata Erika in Mitja Bolčina, mobilni: 0609/623-053.

KOČA NA KOZLEKU (997 m). Planinska postojanka nad zgornjo dolino reke Reke je odprta vsako nedeljo in vsak prazničen dan. Deset ležišč. Informacije in morebitne najave večjih skupin sprejema Marjan Prosen, tel.: 067/41-341 dopoldne.

O turističnih, planinskih in drugih prireditvah, ki se bodo zvrstile na snežniškem področju v tej sezoni bomo še poročali. Že sedaj pa povejmo, da planinci v okviru svojega društvenega praznika in 50-letnice obnove dela v nedeljo, 13. avgusta, pripravljajo 27. poletno srečanje na Snežniku. (-oj)

Snežnik

Naslov uredništva:
Bazoviška 40, 66250 Ilirska Bistrica,
tel. 067/81-297, tel/fax. 067/41-124
Ustanovitelj: Borislav Zejnullović
Izdajatelj: "GA commerce", Bazoviška 40
Glavni in odgovorni urednik:
Borislav Zejnullović
Uredniški odbor: Dimitrij Bonano, Vojko Čeligoj, Zdravko Debevc,
Franc Gombač, Ivko Spetlić (predsednik),
Sergij Šlenc
Urednik, novinar in lektor:
Branko Zidarič
Tehnični urednik: Raymond Fabijanič
Tisk: "GA commerce" Ilirska Bistrica
Naklada: 1300 izvodov

VIDEOTEKA

Videoteka Vesna • Podgrad 6

• Odprto: od 16⁰⁰ do 20. ure, razen ob nedeljah in praznikih!

Velik izbor filmov najrazličnejših žanrov.

Vsak teden novi in najnovejši filmi.
Vsaka 4. kaseta zastoj!

Če ste doma iz Gradišča, Markovšine, Materije ali dlje, lahko kasete vrnete čez dva dneva, izposojevalnino pa plačate samo za en dan!

NOVO•NOVO•NOVO•NOVO

PREGLED

Nekaj misli o kulturi

Sezona 1994/95 smo zaključili vsaj kar zadeva kulturno delovanje, tisto za našo občino tako značilno, ki mu mislim v nadaljevanju posvetiti še nekaj misli in besed. No, pa brez bojazni. Tudi v času kislih kumaric in vročinskih neviht bo, vsaj upam, poskrbljeno za kak glasbeni in pevski nastop, pa morebiti tudi radijski večer in še kaj se bo našlo, saj volja in prostori so. Človek kar ne more razmišljati, ne da bi mu po glavi začele rojiti misli o denarju, sredstvih itd., itd. ... Ali se resnično vse začne z njimi in veže nanje? Očitno da, ker bi sicer vse začeli drugače, brez nekega čudnega opravičevanja, češ, saj bi lahko več, pa nam sredstva niso dovoljevala, prepričala so bila in še z zamudo so prihajala ... Žal se nam to dogaja tudi v kulturi, morebiti celo nekoliko potencirano. Pa vendar petje ne jenja, kot je zapel pesnik, in tudi sam sem ob priliki uporabil to metaforo. Mi smo poskušali dati času in dogajanju pečat, želeli smo in upamo, da smo tudi kulturno uspeli obogatiti našo srenjo.

Koliko nam je šlo delo od rok presodite Vi, cenjena publika. Poskušali smo vam ponuditi čim več dobrega, kvalitete, izogibali smo se komercializaciji, pritegniti smo vas hoteli s tistim za kar smo mislili, da je vredno ogleda, poslušanja. No, morebiti smo grešili, morebiti bomo morali poiskati še druge načine in jih uskladiti z možnostmi. Nekdo mi je ob priliki svetoval, da naj poiščemo srednjo pot med kvaliteto in zvezdnostjo. Možnosti so, vendar bomo o tem še razmišljali, prepričan pa sem, da bo tudi v bodoče pri kakršnikoli izbiri na prvem mestu kvaliteta.

In kvaliteto smo si zagotavljali, vsaj mislim tako, rezultati pa to potrjujejo. Kar nekaj laskavih priznanj in pohval, zlasti pa zadovoljno in dokaj številno občinstvo na prireditvah, v galerijah, na koncertih so temu dokaz. Tudi v bodoče mislimo opreti svoje delovanje na najboljše potencialne, na likovnike, glasbenike, recitatorje in vse tiste, ki, kot bi dejal pesnik, ... vendar peti on ne jenja ..., želijo ustvarjati in ustvarjeno nuditi drugim.

Mislim, da se lahko upravičeno pohvalimo s pevsko kulturo in dejavnostjo v naši občini. Ne mislim naštevati zborov, zborovodij in nastopov, saj sem temu posvetil nekaj utrinkov v prejšnji številki tega časopisa. Ni kaj, tu se dela. Skrbi pa me pevski podmladek. Na šolah sicer delujejo pevski zbori, čeprav ne na vseh, ali pa ne dovolj številno. Ni pa nekega skupnega srečanja ali nastopa, ki bi dejavnost popestril, dal mladim pevcem nove spodbude, preizkuse in ne nazadnje izmeril kakovost. Mislim, da ni za zavreči zamisli o oživitvi pred skoraj desetletjem že videne "Naše pomladi". Na takem srečanju bi se predstavili lutkarji, otroška gledališča, pevci, likovniki, bilo bi prav prijetno, poučno in zabavno. Vse te skupine na šolah delujejo, zato je vredno razmisleka, vredno je mladim ponuditi roko. Zavedati se namreč moramo, da doseženo lahko obogatimo, s tem pa že zagotavljamo bodoče člane v pevskih zborih, recitatorskih in gledaliških skupinah, v likovnih klubih itd.

Ko že govorimo o glasbeni poudarjenosti, ne moremo mimo tako imenovane resne glasbe. Uveljavili so se koncerti te zvrsti, obiskani so in poslušalci odhajajo zadovoljni. Koncerte te zvrsti glasbe sta v preteklosti organizirala ZKO in Glasbena šola iz naše občine. Vendar po vsakem poslušanju ostane človeku grenak priokus: prostor - dvorana. Učilnica glasbenega pouka je to in na nesrečo je še obrnjena proti cesti, tako da se hrup in utesnjenost kar dopolnjujeta. Vendar to ni ustavilo organizatorjev, saj so v preteklem obdobju nudili užitke poslušalcem na ducat ali celo kakem koncertu več.

Dvorana ali dvorane so pomanj-

kljivost, ki bo, vsaj upajmo, s popravilom velike in male dvorane Doma na Vidmu odpravljena. Je pa v domu čutiti utrip kulture, zlasti na področju likovne dejavnosti. Preteklo obdobje je bilo zaznamovano z vrsto slikarskih in kiparskih razstav domačinov in gostov. Tu sta našla prostor občinska ZKO in Kastel tako, da galerija ne samuje. A tudi v tem primeru je čutiti okus pelina - denarna sredstva so problem, saj je dejavnost daleč od komercialnega uspeha. Zaupajmo organizatorjema, pomagajmo jima in iščimo rešitve.

Nekoliko več bomo morali razmišljati o že utečenih stalnih razstavah likovnih del priznanih umetnikov v prostorih gostišč Baladur in Galeja, saj bi z dogovori in izmenjavo idej in dogodkov le bogatili splošno kulturno življenje. Posebno mesto prikazovanja likovnih stvaritev je razstaveni prostor v Hodnikovem mlinu. Klub organizira kvalitetne razstave, vendar si jih ogleda premalo obiskovalcev. Morebiti bi bilo prav, da vodstvo kluba razmisli o primernosti urnika ogleda.

Gledališka dejavnost v občini ne živi. Nimamo niti ene gledališke skupine, ki bi delovala vsaj kolikor toliko stalno. O vzrokih je težko govoriti. Je to zaradi pomanjkanja prostorov, animatorjev, režiserjev ali česa drugega? Vendar bo o tem vsekakor potrebno spregovoriti in tudi kaj ukreniti. Nekoliko upanja nam vliva Filip-David Logar, dvajsetletnik, ki na pobudo ZKO obiskuje tečaj za gledališko delo in svoje znanje že prenaša na mlajše. Ljubitelji gledališke dejavnosti pa svoje potrebe zadovoljujejo z obiski gledaliških in opernih hiš v Ljubljani, Trstu in na Reki. Da bi gledališča prišla gostovat k nam - za to skorajda ni možnosti, o razlogih pa smo že razmišljali.

Na koncu velja omeniti še kar vidne dosežke na področju izdajateljske dejavnosti. Ljubitelji preteklosti naših krajev lahko sežejo po *Bistriških zapisih*, ki nudijo bogato branje. Prav nič ne zaostajajo *Ilirske teme* 1, saj v njih več avtorjev nudi dovolj zanimivega branja. Letu jubilejev 1995 dodajajo kamenček v mozaik člani *MPZ Dragotin Kette* s knjižico *Stoletna tradicija zborovskega petja na Bistriškem*. Ljubitelji literarne zvrsti bodo našli potešitev v literarni reviji *Stopinje* ali v občuteno zapisanih *Nočnih samogovorih Jožeta Steguja*, pesnik iz Bosne *Ismet Bekrić*, ki ga je vojna pregnala iz rodnega kraja, pa nam ponuja prevode Kettejevih pesmi v lični knjižici *Čuj sanje mi*.

Naj zaključim razmišljanje z željo, da bi bilo dogajanje v naslednji sezoni bogatejše. Podlage so, volje ne manjka, odgovorni pa bodo, vsaj upam, našli dovolj razumevanja tudi na tisti drugi, materialni plati.

Franc Gombač

GENEALOGIJA

Bistriški rodovnik

Sestavljanje rodovnikov je zelo stara panoga zgodovine. Čim slavnjejša je bila rodbina, tem daljši in obsežnejši je bil rodovnik. Pri nas je najbolj znan rodovnik Celjskih grofov, sestavljen v obliki velikega drevesa, ki se danes nahaja v celjskem muzeju. Rodovniki se sestavljajo na dva načina. Prvi je grafični (glej prilogo), kjer odgovarjajoče črte povezujejo posamezne člane rodbine in določajo njihovo medsebojno razmerje. Drugi način je decimalni, kjer dobi vsak član rodbine svojo številko ali oznako glede na sorodstvo. V Ljubljani deluje tudi društvo rodovničarjev, kjer člani izmenjujejo izkušnje pri zbiranju podatkov in sestavljanju rodovnikov. Društvo ima tudi veliko ustrezne literature.

Enega izmed najstarejših ohranjenih rodovnikov je sestavil general Anton plemeniti Valenčič iz Ilirske Bistrice (1796-1892). Udeležil se je vojne proti Napoleonu in bojov proti revolucionarjem na Madžarskem leta 1848. Čeprav je znal 5 jezikov, se je najraje pogovarjal v materinščini. Vsako leto je prihajal na počitnice k bratu Jožefu, ki je bil c. kr. upravnik Velike pošte v Ilirski Bistrici. Skupaj sta postavila kamnito ploščo pri izviru potoka v Kozljevu z naslednjo vsebino: *Kdor gasil bo žejo s kozlješko vodico, /bister um in zdravo bo imel glavico*. Verza je sestavil Janez Bilc. On je na-

pisal tudi daljši življenjepis generala in ga objavil pri Mohorjevi družbi v Celovcu leta 1895.

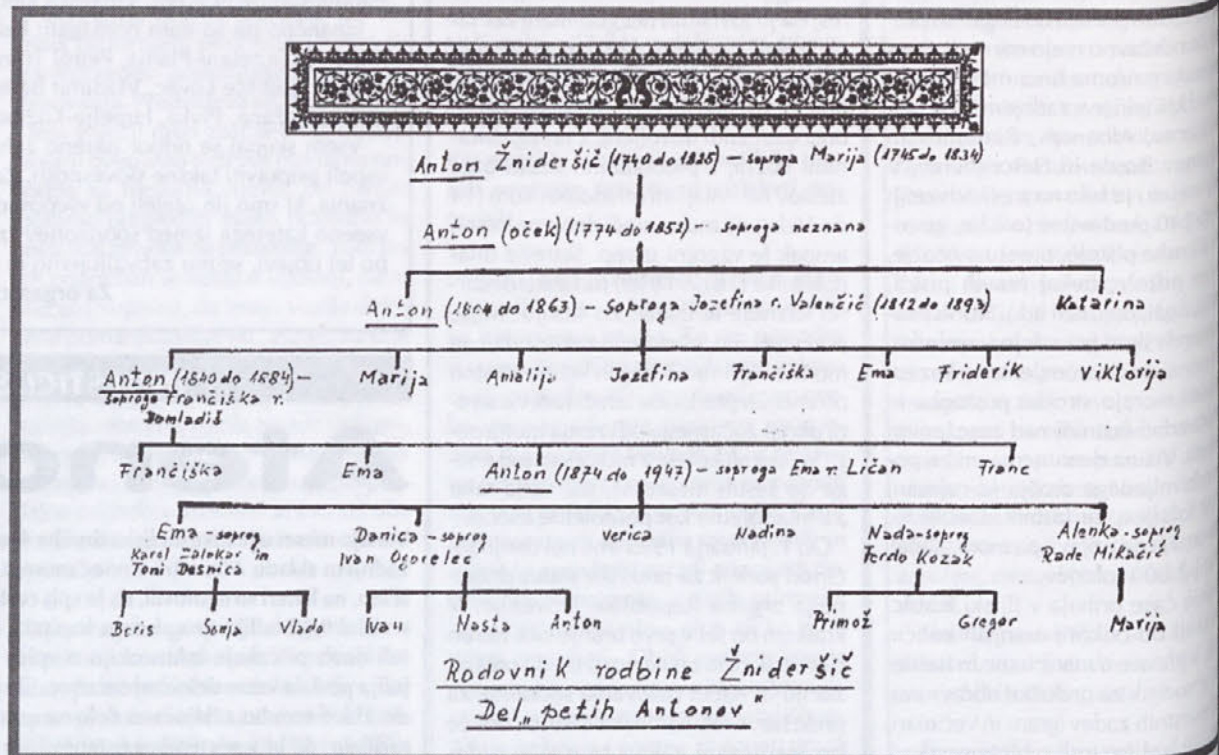
Rodovnik Valenčičevih je sestavljen po decimalnem načinu. Obsega dobo od leta 1769 do Antonove smrti v Gradcu na Štajerskem, kjer je tudi pokopan. Z novejšimi podatki ga je dopolnila Alenka Mikačič, roj. Žnideršič.

Ona je sestavila tudi obširen rodovnik Žnideršičevih, po domače Košomatovih, ki zajema več sto sorodnikov ter se začneja z letom 1740 in se odvíja do danes. V prilogi se nahaja manjši del "petih Antonov", ki obsega najožje sorodstvo onih, ki so kot najstarejši sinovi eden

za drugim podedovali celokupno Košomatovo domačijo in jo še razširili. Uporabljen je bil fični način prikazovanja. Nekaj več o tej temi se nahaja v članku "Kratka kronika Košomatovih" (*Bistriški zapisi* 4/94). V njem se omenja kot priloga na strani 31 tudi ta rodovnik, je bil pomotoma izpuščen.

Prvotni rodbinski priimek je bil verjetno šamata. Podobne najdemo v Liki, Dalmaciji in Bosni (Karamata, Krneta ...) Zato domnevamo, da se je rodbina preselila od turško nevarnostjo v 16. stoletju ali pozneje. Opuštili so stari priimek, ki je postal hišni imek in se spremenil v Košomat. Glede na to, ki so ga opravljali, so prevzeli novo ime izhajajo iz besede sägeschneider kar v nemščini pomeni žagar. Alenka Mikačič hrani tudi rodovnika starodavnih in cenjenih rodbin Bistrice: Ličanov in Tomšičev.

Danes se zanimanje za zbiranje podatkov in sestavljanje rodovnikov stalno povečuje in je namreč zanimivo in koristno opravilo. Dr. Ivan Ogorelec

ZBOROVSKO PETJE

Neenodnevni praznik

Da sem se tiste sončne junijske nedelje (18.) znašel na Ostrožnem Brdu, je kriva predvsem moja videokamera in seveda povabilo prijaznih vaščanov, naj obiščem njihov kraj. Praznovali so namreč god svojega vaškega zavetnika sv. Antona, kateremu je posvečena cerkva na vrhu vasi. To sicer ne bi bilo nič posebnega (saj se tovrstni shodi vrstijo po vseh krajih skozi vse poletje), če nam ne bi Ostrožani pripravili za ta svoj praznik majhno presenečenje.

Pričeli so dolgi leti se je v cerkvi oglasilo ubrano petje domačega mešanega pevskega zbora, ki se je po maši nadaljevalo zunaj na prostranem trgu v navzočnosti skoraj vseh vaščanov in prerastlo v pravi krajevni kulturni praznik. Ljudje se kar niso mogli raziti, saj so se pevci po začetni zadregi dobro razgreli in navdušili svoje sovaščane in številne goste. Vzpodbudno pa je to, da je bilo med pevci opaziti precej mladih, kar vliva upanje, da tu pesem ne bo utihnila ... Ko so se ljudje le začeli razhajati, smo praznovanje nadaljevali v hiši mladih zakoncev Krebelj (pri Šenkocu ml.). Prijazna gospodinja Ines nas je dobesedno založila z raznimi dobrotami. In spet se je oglasila pesem. Privreli so spomini, čas se je v besedah pretakal kakor voda iz preteklosti v prihodnost. Vaščani so z neprikritim ponosom pripovedovali o obnovi cerkve, ki je bila pred slabimi petindvajsetimi leti že skoraj porušena, a je sedaj vsa njena zunanost spet vredna pogleda. Mogoče je prav to skupno dejanje povezovalo vaščane in jim vlilo manjkajočo samozavest, da zmorejo več, kot si mislijo - tudi petje na vasi.

Petje je bilo in je še vedno pomemben del kulturne in duhovne podobe nekega kraja, saj spremlja človeka na vseh njegovih življenjskih postajah. Naša svetišča niso zgolj sakralni objekti, temveč tudi del narodove kulturne dediščine, zato moramo oboje negovati in ohranjati, saj s tem dokazuje-

mo sebi in drugim, da smo zares tu doma. Ostrožanom je to uspelo in upam, da bo samo za en dan, kajti če bo njihova misel začutila, da je dom več kot samo prostorski prostor, katerem se je in spi, potem lahko pričakujemo jutrišnji dan ...

Mislim, da mi bosta v tem priložila dva izmed pobudnikov tega neenodnevnega praznika, Leopold Krebelj - Šenkoc in Ivan Krebelj - Krnec, katerima se še posebej zahvaljujem. Hvala tudi vsem, ki s trpežljivo prenašali moje snemanje in grafiranje.

Zgodbe za dobro jutro

Moja domači kraj
 Moj domači kraj se imenuje Ilirska Bistrica. Je glavno mesto občine, ki na meji z lepimi njivami - Republiko Slovenijo. Na severu nas omejuje Notranjska, v kateri leži pomembno geografsko središče Postojna. Med Ilirsko Bistrico in Postojnsko jamo so umestili železniško postajo, ki se imenuje Občina Peter na Krasu ali Pivka. Zahodni del naše občine meji na Primorsko, kjer pridruženi člani smo tudi mi. Marjano tega ne ve. Avtor križanke iz prejšnjega števila tega časopisa je z geslom "4 navpično izzval nezasišano produkcijo". Menil je, da je Ilirska Bistrica na Notranjskem. Slednje trditve potrjuje tudi ekspanzionistični in efektivni Radio 94, ki se je prirnil globoko v srca in s svojimi elektromagnetnimi valovi na mah osvoji dnevne sobe, kuhinje, predvsem pa kuhinje. Posebno pri poslušalcih glasbenih želja in odličnih prijatelji, ostanimo prijatelji zaslono prvo mesto. Najraje ga poslušamo ob dnevi, ko pride na mizo kosilo najprej juha s paščico, sledi ji nato tenstan ali dušen krompir, nato pa vse skupaj zaključimo s kavico. Na ne bo pomote: Bistričani smo bolj primorci in nič drugega. Vsem primorskim novic in poslušalcem radia Koper je to kristalno jasno. TV Koper-Capodistria tega noče verjeti, zato se njene ekipe pri nas pojavijo ob izrednih prilikah, kot je bila na prošlavi na Hribu svobode, za katero je marsikdo mislil, da se dogaja v slovenskoitalijanskem kraju, demno Duinu-Aurisini, toliko je bilo preč takrat poudarjena enakopravnost - bilingvistična seveda. Vrnimo se v mesto Ilirska Bistrica. V njem živimo vrtičkarji, delavci, trije učenci z dokončano trgovsko šolo, 200 učencev brez trgovske šole a z velikim pravnim talentom, uradniki, knjižničarji in drugi zajedalci, dva sodnika in notar. Tu so še številni novokomunicirani upokoenci, nekaj zdravnikov, eden ali dva uvožena direktorja, eden SDK, dve banki, tri zavarovalnice in 700 menjalnic. Za časa italofašistične okupacije se nekemu zazdelo, da sta Trnovo in Ilirska Bistrica zelo perspektivna kraja. Naredil konglomerat in oboje skupaj proglasil za mesto Villa del Nervoso ali pozneje za mesto Ilirska Bistrica. Iz nekdanje idilije na vasi in trgu je hotel narediti v italijanskem smislu tisto, kar je pozneje našlo iz Sežane in Nove Gorice v jugoslovanskem smislu. Hotenja se niso urečala. Iz ljubkega podeželja je nastal konstrukt, v katerem živimo še danes. V njem ni tiča pol miša. In kaj je privedlo do tega, da bi Bistrico spet približali naravi, zdravemu in idiličnemu vaškemu življenju? Dejstva, dragi moji, neizpodrojnega dejstva o našem nepravilnem razvoju in napačnem statusu. Gremo lepo nazaj od svojega dela - poljedelstvo, kmetstvo, kolarje, zlatarje itd? Torej se vrnemo na mesta že majo. Kot v Ljubljani, kjer so sami dijaki, študentje, zvezni državni in republiški oziroma državni uradniki. Ali v Trstu, kjer je več kot tri tisoč prebivalcev starih nad 70 let. Tudi pri našem vodstvu ne gre kot bi bilo. Župan in svetniki so občinski, mestni. Celo papež ogovori vernike v etorbi. Ste od župana že kdaj slišali besede meščani in občani?! ... Ker izpolnjujemo večino pogojev za vključitev h klasičnemu načinu življenja v NAREDIMO BISTRICO RUSTIKALNO IN IDILICNO!

- PIJMO FRUCTAL SOK, IZDELAN V SODELOVANJU Z NARAVO!
- UNIČIMO KINDLERJEVE IN DRUGE UMETNE NASADE! UPORABLAJMO AVTOMOBILE NAMESTO TRAKTORJEV!
- DOL Z LESONITOM, UNIČEVALCEM GOZDOV, NAŠEGA NAJVEČJEGA BOGASTVA!
- RECIMO TEPCEM, KI ŽELIJO V BISTRICI SREDNJO ŠOLO ENKRAT ZA VSELEJ NE IN NE!
- NE DOVOLIMO, DA BI POPRAVLJALI MESTNO CERKEV SV. JURJA IN PREPREČIMO, DA BI KDO PRISPEVAL KAJ DENARJA ZANJO!
- DOL S ČASOPISOM SNEŽNIK!
- DOL Z BISTRISKIM BERLUSCONIJEV!
- NAREDIMO IZ DVORANE NA VIDMU SKLADIŠČE!
- DOL S KAMPOTOM, DOL FERRARI!
- ŽIVJO LOVCI, RIBIČI IN NABIRALCI JAGOD!
- ZAPOLNIMO BAZEN Z ZEMLJO!
- NE DAMO SLOVENIJE, NE DAMO ILIRSKO BISTRICE, NE DAMO PROSTORA ZA INDUSTRIJSKO CONO!
- NABRUSIMO KOSE, ŽE KLAS DOZOREVA!

Vse lepe pesmi bile so že zapisane

Poletje je čas počitnic, dopustov. Je čas različnih prireditev. Ena takih se je odvijala pred postojnskim hotelom Kras, ko je Radio 94 praznoval svoj prvi rojstni dan. Vse kar se je dogajalo na prizorišču, so lahko ljudje poslušali neposredno ali po radiu. Tudi kvartet Bistric so povabili k sodelovanju. Za naš nastop so določili udarni termin, šesto uro in pol popoldne, ko sonce še neusmiljeno pripeka. Takrat so nam dodelili "naših 20 minut". Pred ogromno množico drenjajočih se poslušalcev, trlo in prerivalo se je kakih 15 otrok in 3 stare mame, smo fintirali da igramo in poje mo ob, seveda, istočasno predvajanju zvoka s traku. To ni bil nastop "v živo" ampak "v polmrtvo". Do vrhunca, do kakih desetih zvečer, ko se je zares zbrala velika množica, se je zvrstila vrsta posameznih zvezd in ansamblov. Med njimi je zelo visoko merila bistriška skupina Snežnik. Ob poslušanju njihovih pesmi mi je šinila v glavo misel, da bi tudi jaz napisal kakšno pesem, ki bi jo, uglasbeno, posneli. Čez nekaj dni sem se lotil pisanja, bolj rečeno iskanja primerne teme. Pa se je takoj zataknilo. Vse je že obdelano: tebi za rojstni dan, pa mamica, sinček in ostala bližnja in daljnja rodbina, pa oblački, vinček, Slovenija, morje, gozdovi, ljubezen ... Nekaj novega sem začutil le v pesmi o Erazmu Predjamskem. Svežina tega besedila me je vzpodbudila. Z veliko vnetjem sem se lotil brskanja po spominu in naletel na Vodnika, grofe Celjske, Tegethoffa, Trubarja in se končno ustavil pri Valvasorju:

Janez Vajkard Valvasor, svetel ti si bil nam vzor. Kranjsko našo promoviral, si častil jo, slavo zbiral.

Tvoje ime si prisvojili, bomo pametno ga uporabili, v stihe žlahtne pretopili, novo pesem še uglasbili.

In ob tem, seveda, častna naša vam beseda, bomo, to, prav to nas mika, zaslužili kot se šika.

Srečna naša domovina, polna šnopsa, polna vina, nora ti se nudi rima, ki bila naj bi - umetnina.

Obisk Avstralcev

Ob parku, vseppek zabasanem z avtomobili, parkiranimi "kakor vam drago", sta se na baliniščih pomerili reprezentanci kontinenta Avstralije z izbranimi domačima vrstama - moškima in ženskima. Naši so se borili do zadnjih moči in z veliko bolj renomiranim nasprotnikom dosegli spoštovanja vreden rezultat. Poenostavljeno bi rekli 1 : 1.

Športno popoldne se je prevesilo v večer in tekmovalci so se nadaljevala pozno v noč. Na sporedu so se zvrstile še bolj zahtevne panoge, pitje piva na primer. Kot sem seznanjen, sta bili tudi tu ekipi dokaj izenačeni. Uradni rezultat: neznan.

Vzporedno z drugim delom tekmovalja je potekala zabava s petjem in plesom. Igrali sta kar dve muziki, ena

od druge narazen kakih 50 metrov: prva pri balinišču, druga pri "mehki curi". Tudi ti dve muziki sta med seboj tekmovali. Vrli Avstralci bi bili ob takem slavnostnem sprejemu lahko zares ponosni, posebno če bi vedeli, da pri nas poleti glasbe sploh ni in da jih je pravzaprav doletela velika čast, ki je ni bila deležna niti avstralska medijska zvezda Mariza Ličan, ko se je po intervjuju s televizijcem Sandijem Čolnikom v naših srcih in možganih povzpela na najvišjo stopničko. Bravo! Mariza, lepo Te prosim, da prihodnjič ob podobnem nastopu omeniš Bistrico vsaj petkrat, kajti povprečni Slovenci vedo veliko več o Canberri, Bistrici pa še na karti ne znajo poiskati. Sandi Čolnik bi moral menjati "osebno sliko". Operirati bi si moral ustno votlino, nosno votlino in glasilke. Tako bi bil njegov novi glas veliko manj neprijetno podoben glasu g. Čolniča iz Radia Ga-ga.

Sladokusci

Ferrarijevci so organizirali dirke, s katerimi so se odlično izkazali in utrdili pozicijo v high society. Elitno prireditev so zaključili v Šembijah, kjer ni manjkalo šampanja in okusnih jedi. Ena malenkost pa je le bila neokusna, pravi domačini. Prizorišče dogajanja je bilo blizu pokopališča. Pripombe so, pritožbe ni.

Dimitrij Bonano

SLIKOVNA KRIŽANKA

SESTAVIL:	DEŽELA NA BALKANU	OPRAV. LJIVKE	KRAJ PRI ILIRSKI BISTRICI	IGOR STRAVINSKI	BIVŠA KRATICA HRVATSKE PARTIJE	IGLAVEC	MESTO NA PORTUGALSKEM	ZNAMKA TUJIH CIGARET	KRATICA POSEBNIH ENOT V NOR	MESTO OB AZOVSKEM MORJU	ZAOSTALOST (ZLASTI UMNA)	
NEVŠKI TENIŠKI IGRALEC												
POGOSTI OBISKI												
PRIPAD. NARODA NA BALKANU				NEZMOŽNOST HOJE								
NEVŠKA PEVKA					NAPAD	REDI-TELJICA						
IME REŽISERJA KUROSAWE						ZNAK ZA ALUMINIJ				DUNAJSKI NOGOMETNI KLUB		
	KIS									OLESNELA RASTLINA		
	INDIGO SORODNA ŠROY									GEOMETRJSKI POJEM		
IME SLIKARKE KOBILCE								LOŠČILO			ANTON PETJE	
ZNAK ZA NATRIJ			IVAN KRISTAN	ZENSKO IME				MLADA KRAVICA			NATAŠA URBANČIČ	
KOCINA								DLAKASTA KOŽA KOZLIČEV			LOJZE SLAK	
ODPRITINA V STENI					IME POLITIČARKE GANDHI				ANGLEŠKO 2. IME			
ITALIJ. PEVEC FAUSTO						PLEMENSKO ZNAMENJE	OLEG VIDOV	TUJE 2. IME	ANL. FILM. IGRALEC		OSERNI ZAJMEK	ANTON AŠKERC
				RUSKI LETALSKI KONSTRUKTOR						VRSTA ŽITA		
						ANGLEŠKO MESTO OB KANALU				CAINE MICHAEL	ITALIJ. ČLEN SEVERNI JELEN	
						IVAN TAVČAR	PAVEL KUNAYER	GRŠKI DRAMATIK	ENAKA SOGLASNIKA			OZNAKA ZA SPLIT
						ZAMOTANOST						OSERNI ZAJMEK
										LEDVICE		

REŠITEV KRIŽANKA IZ JUNIJSKE ŠTEVILKE (vodoravno):

Sibelius • tlačanka • rinoskop • Ard • jar • Ksaver • Greer • okno • nihanje • ŠA • Spal • frak • bi • atletika • pivnik • Nicu • asignat • Noli • rt • ae • rag • ab • Aram • Ail • ica • Virius • oksid • Aca • havarija • nad • ode • Osan • trg • Nitra • Apo • etan • Grum • balinanje • olikanost.

Semanji dnevi od nekoč do danes

Tradicijo nekateri primerjajo z vinom - čim starejša je, bolj je cenjena in toliko bolj je ukoreninjena v ljudeh. Ljudje se za take prilike posebej pripravijo in temu praviloma sledi naše bolj ali manj pričakovano obnašanje. Te kratke trenutke drugačnosti izkoriščamo zato, da stopimo v nek drug svet, zato je sleherna šega, navada ali običaj posameznega kraja edinstven primer. Tradicija je torej kulturna dobrina, ki nam prinaša predvsem zadovoljstvo, sprostitve in veselje. Danes, ko na vsakem koraku opažamo vse večje razslojevanje ljudi, si nekateri močno prizadevajo za ohranitev in obuditev starega. Še več. Skoraj ga ni vsaj malo večjega kraja na Slovenskem, ki ne išče svoje identitete prav v bogati zakladnici tradicije, saj se v njej skriva tudi delček skupnih korenin.

Semanj na bistriskem Placu. Slika iz arhiva fotografa Emila Maraža je bila posneta leta 1927.

Ilirska Bistrica - semanji kraj

Ilirska Bistrica je kraj, ki se lahko pohvali s številnimi običaji. Tradicija prirejanja sejmov se gotovo uvršča med tiste redke običaje, ki jim je mogoče pripisati več stoletij trajajočo prisotnost v naših krajih. Na Ilirskobistriškem je do današnjih dni ohranila vse tiste značilnosti, ki vedno znova privlačijo tako prodajalce, kot kupce. Ilirski Bistrici so semanji dnevi dali navdih živahnosti, jo povzdignili na določen glas in jo tako na svojevrsten način povezali s sosednjimi kraji, med katere lahko prištejemo Kastavščino in Čičarijo na hrvaški strani. Skratka, Ilirska Bistrica bi bila brez sejma veliko siromašnejša kot je, ali povedano z drugimi besedami - Ilirske Bistrici brez sejma si ni več mogoče predstavljati. To pa je tudi nekaj, s čimer se ne more pohvaliti ravno vsak kraj, pa četudi je mnogo večji od občinskega središča. Tako lahko zapišemo, da so semanji dnevi v vsakdanjem delu in življenju ljudi v dolini reke Reke in okolice zapisani z velikimi črkami ter predstavljajo del bogate kulturne dediščine, na katero so v Ilirski Bistrici upravičeno ponosni in jo imajo za nekaj pristno svojega.

Nekoč za semanji dan

Kar se je svojčas dogajalo drugod po Evropi, je veljalo tudi za deželo Kranjsko. In naš kraj ni bil izjema. Razglas lokalne oblasti, ponekod pa tudi samega cesarja, je veleval, da se smejo za prodajo in kupovanje v posameznem kraju zbirati okoličani in tujci ob določenih dnevih v letu, ogibajoč se vsakega nepostavnega dejanja in vsakega nasilja zoper ljudi. Običaj je veleval, da je tega dne vsak udeleženec skrbel za svoj ponos s ciljem, da bi svoj stan povzdignil še više. Vedelo se je, da gospoda od blizu in daleč prav rada zahaja na sejme, saj je bilo v določenem kraju takrat posebno praznično razpoloženje. Pravi kmetje so se od ostalih ločili po žuljavih rokah, utrjenih od pluga in drugega orodja. Opirali so se na palice iz jesenovine, ki so bile preprosto obliko-

nekoliko ustavimo pri številkah lahko ugotovimo naslednje: nenapisano pravilo je bilo, da čim večji je bil kraj, toliko več semanjih dni na leto je imel.

Gorica je imela kar dvakrat na leto semenj, ki je trajal celih 14 dni in dvakrat na leto sedemdnevnega. Nato velik semenj zasledimo v Sežani, ki je bil 12. vsak mesec, povrh pa še 3. maja in 14. septembra. Pa še nekaj v zvezi s

tem. Za Primorsko, ki je svojčas obsegala območje Tolminskega, celotno Istro in Kastavščino, zasledimo nad 40 krajev, ki so imeli vsaj enkrat na leto semenj, za Kranjsko pa celo 85 krajev. Il. Bistrico (Bistrica in Trnovo) najdemo večkrat pod Kranjsko, medtem ko Jelšane pod Primorsko, Podgrad pa je bil strogo pod Istro, ki je v širšem smislu seveda spadala pod Primorsko.

Preveč časa in prostora bi porabili, če bi naštevati vsako letnico posebej. Vendar lahko po izbranih letnicah semanjih dni ugotovimo, vsaj kar zadeva čas od sredine prejšnjega stoletja, nekako tri obdobja. Vsakemu obdobju lahko pripišemo tudi

določeno oblast. V Avstro-Ogrski je vse teklo po že vnaprej določenem redu, za časa Italije pa, posebno konec dvajsetih let, zasledimo pravi razcvet semanjih dni. To trdimo samo za ilirskobistriško območje. Razmere za zbiranje ljudi, prodajo in nakupe so bile takorekoč idealne. Po koncu druge svetovne vojne novi oblasti ni šlo preveč v uho, da so bili semanji dnevi v nekem kraju na dan kakšnega svetnika ali cerkvenega praznika. V Il. Bistrici se zato vsi takšni sejmi ukinejo. Podobna hotenja so bila bolj ali manj prisotna tudi drugod. Izmed 40 krajev od Tolmina do Istre je ostala le še peščica takih, kjer

Ena izmed poslednjih fotografij s konjskega semnja pri gostilni Perkan, posneta leta 1993.

se je semanja tradicija, vključno z Ilirsko Bistrico, ohranila do danes.

Spomin, ki še živi

Bistriška dolina z brkinskim območjem zahteva od kmeta, da jo pridno obdeluje, če hoče imeti kaj od nje. Pred trideset in več leti si tega obdelovanja ni bilo mogoče zamisliti brez domače delovne živali - to je konja. Veljalo je ne-

kakšno nenapisano pravilo, da je bil dober gospodar samo tisti, ki je imel v hlevu par lepo rejenih in oskrbovanih konj. Dobro se je vedelo, kateri kmet v vasi da kaj na svoj stan. Tako na semanji dan ob privezu za živino niso manjkali konji. Semanji dan so kmetje izkoristili za več opravkov hkrati, kajti v mesto, pa čeprav iz samo 10 kilometrov oddaljenih brkinskih vasi, se ni hodilo

V Ilirsko Bistrico med prodajalce in kupce včasih zanese tudi predstava "eksotičnih narodov".

vsak dan, ker preprosto to ni dopuščal čas - ni bilo cest in sodobnih prevoznih sredstev, po drugi strani pa je delo na kmetiji zahtevalo pridne roke cele kmečke družine.

Nezadržen razvoj mehanizacije je začel vse bolj in bolj izpodrivati še ne tako dolgo nenadomestljivega konja. Teh je v Občini Ilirska Bistrica iz leta v leto manj, zato prevladuje mnenje, da se nekateri ukvarjajo s konji le zaradi tradicije, ki se vse bolj in bolj nagiba v ljubiteljstvo. Že lep čas ni zaslediti napredaj konjev iz okoliških vasi. Do vzpostavitve slovensko-hrvaške državne meje so konje na semenj pripeljali z Grobniškega polja nad Reko, okolice Karlovca ter Istre. Poslednji privez za konje je pri gostilni Perkan ali "Pri špije-

konji naprodaj, potem je bilo to še veliko bolj zanimivo. Vse se je dogajalo po strogo nenapisanih pravilih. Ljudje, ki so se spoznali na konje, so se seboj tudi bolj ali manj poznali. Nisi znan prišlek ni mogel kar tako v določeno čino. Najprej je bil deležen skrivnostnih pogledov stalnih obiskovalcev, ki so izgovoril prvo besedo pa se je že spoznal ali se kaj spozna na konje ali ne.

hotel na hitro zvedeti kakšno poročilo - ne, ne, to ni šlo tako lahko. dilo se je, da takega vsiljivca niso števili. Če pa je že silil s svojo radovednostjo, potem se je to končalo tako, da je zvedel marsikaj, samo na zastavljeno vprašanje ni dobil odgovora. Ni kaj govarjati se o konjih je pač znano, ni od muh in ga ne da nobena fakta. Zanimivo je bilo opazovati te ljudi, ki jih je družila ljubezen do konj. Na prvi pogled preprostem očesu so skrivali neverjetno veliko skrivnosti, ki so jih po eni ali drugi zdraževali, po drugi strani pa je videl vsak svoj jaz, za katerega je bilo da je samo njegov. Konji so bili in so jajo še naprej njihov skrivnostni svet, saj ga odkrivajo vedno na novo.

Nasvidenje na prihodnjem semnju pa čeprav ob privezu ne bo noben konja. Če ne za druge, naj bo ta namenjen poslednji generaciji tistih, ki se nikakor nočejo izneveriti tradiciji. Pripravil Viljem

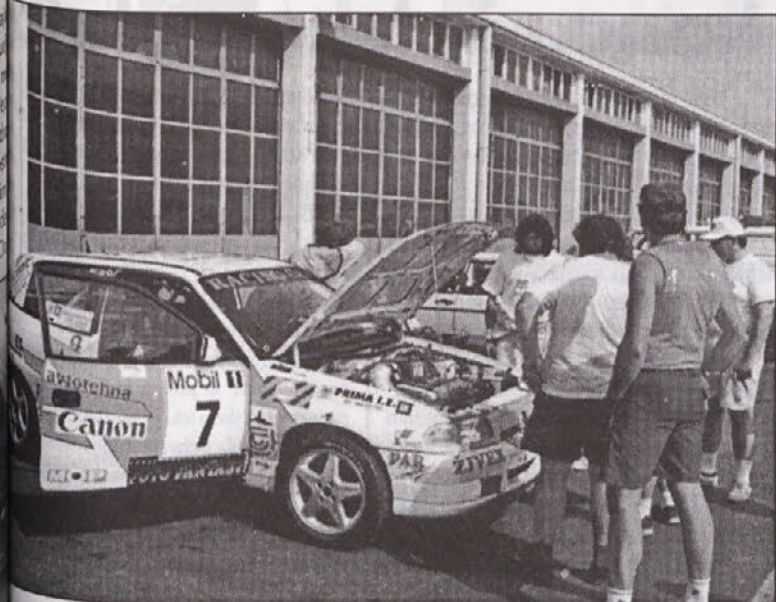
NAGRADNO VPRAŠANJE

Med obema vojnama so bili v Bistrici in Trnovem vsako leto semnji. Značilno je bilo, da je ostala še iz tistih časov, ko se danes naročite v gostilni Perkan. Prvi bralec, ki nam bo sporočil ime te jedi, bo eno leto brezplačno prejemal naš mesni sečnik.

ODGOVOR

Sodobnejša tehnična naprava je tudi v Ilirski Bistrici nadomestila lesena kolesa, je bila vodilna turbinna. Pravi odgovor na vprašanje iz majske številke je vedela Neva Stegu.

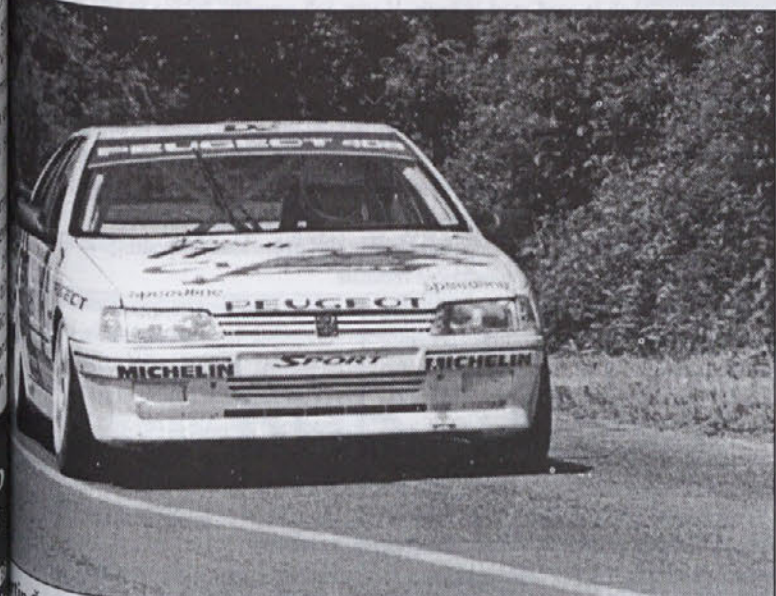
Skup motorjev in zabava v družbi lepotic

...ni tehnični pregledi in verifikacije vozil

...navijače je s šestim mestom zelo razočaral Idričan Darko Peljhan. Mogoče je bil preveč utrujen od sobotnega plesa v Kosezah in prekratkega spanca.

...Črtalič je bil s svojim PEUGEOTOM 405 najresnejši konkurent Stojanu Pirjevcu.

...govalec Stojan Pirjavec se v družbi Tomaža Jemca (levo) in Darka Peljhana pripravlja na odprtje steklenice šampanjca.

Priprave na tako zahtevno dirko so se pravzaprav začele že pred novim letom, pospešen ritem pa so dobile zlasti v zadnjem tednu, ko je bilo treba zavarovati cestišče, postaviti opozorilne znake in gume, šanke, transparente, oznake, table itd. Da so bili organizatorji pri tem nadvse uspešni priča tudi podatek, da se niti na treningu niti na treh vožnjah v uradni konkurenci ni zgodilo nič, kar bi imelo kakršnekoli neprijetne posledice za 52 tekmovalcev in množico gledalcev, ki so napete vožnje in naprežanje voznikov ter njihovih avtomobilov na progi spremljali od starta pri odcepu za stanovanjsko sosesko S-13 do cilja pod Šembijami. Toliko avtomobilov, ki so se v sončnem nedeljskem popoldnevu pognali po 4.300 metrov dolgi progi, o kateri je favorizirani Stojan Pirjavec dejal, da "je hitra, nekoliko prekratka, a vredna vsega spoštovanja", daje upanje, da se bo na njej nekoč še kaj dogajalo. Povprečna hitrost, ki se je ustavila pri številki 116 km/h tudi marsikaj pove, saj so ride na vzponu proti Šembijam poskrbele, da je tekmovalce dobilo pridih prave gorske dirke, na kateri so se še posebno izkazali največji mojstri in to ne glede na to, koliko konjev so skrivali pokrovi njihovih motorjev. Tekmovalci so se potegovali za točke Gorskega prvenstva centralnoevropske cone, za Slovensko prvenstvo v gorskohitrostnem avtomobilizmu, za Pokal Peugeot, Pokal Daihatsu in Rallye Star Cup. Zmaga Stojana Pirjevca (BMW M3) je bila pričakovana zaradi njega samega in njegovega odlično pripravljenega dirkalnika, čeprav se je v hrib podal prvič v letošnjem letu. Tudi njegova najresnejša konkurenta in zmagovalca na prvih dveh letošnjih dirkah Darko Peljhan (VW GOLF G60 RALLYE) in Tomaž Jemc (YCC PROTON, MAZDA 323 GTR) mu nista noga do živga, saj je bil Jemc šele tretji, Peljhan pa je s šestim mestom razočaral svoje zveste navijače, ki jih tudi v Šembijah ni bilo malo. Končni čas Stojana Pirjevca po treh vožnjah (6:42, 62) je bil kar za dobrih petnajst sekund boljši od drugouvrščenega Martina Črtaliča (PEUGEOT 405), vsi naslednji pa so dosegli precej slabše rezultate. Ob koncu dirke je seveda nastopil eden izmed najlepših trenutkov vseh tovrstnih tekmovanj - razglasitev rezultatov in podelitev pokalov ter nagrad z obveznim prelivanjem šampanjca.

Razglasitev rezultatov pa ni bil edini razlog, ki je kmalu po 20. uri pred oder v Šembijah privabil množico radovednežev. Organizatorji so držali obljubo in izvedli tekmovanje za miss Ferrari '95, na katerem je okoli 7-članske žirije stopicalo 7 deklet najprej v kopalnih kostimih, nato pa še v pleteninah in toaletah. Pogled na lepotice je iz grl moškega dela občinstva izvajal najrazličnejše vzdihne in medklice ("Uh!" in "Zraka!" ali "Od kje si prišla, joj?"), ki so jih hladili predvsem izdelki Pivarne Laško in ostalih proizvajalcev. Na koncu se je zgodila čisto prava modna revija, ki jo je s svojimi dolgoletnimi izkušnjami vodila nič kaj sramežljiva Miša Molk, zagorela, vsa v belem in s temnimi lasmi. Ob njej, ki se ji edini poleg slovenskih smučarjev tu in tam uspe vrniti med politike na lestvico priljubljenosti osrednjega slovenskega časnika, so brhke mladenke v rdečem in črnem kar nekako zbledele.

Konec prireditve, ki je v zadnjem času Ilirsko Bistrico poleg vseprimorske proslave potisnil na strani, ekrane in valove slovenskih medijev, je izzvenel v upanju, da se bo prihodnje leto spet zgodilo kaj podobnega.

Fotografija je nastala v Il. Bistrici, ko so se pred objektiv postavili lastniki FERRARIJEV v spremstvu lepotic, vključno z najlepšo Slovenko Janjo Zupan v ospredju.

Na prireditvenem prostoru so precej pozornosti vzbujali štirje rdeči lepotci. Plemeniti stroj (FERRARI 208 GT4) in blondinka ob njem imata skupaj 40 let.

Nataša Dobršek, 17-letna Miss Ferrari '95 je odšla domov bogatejša za umetniško sliko. Bigbenovec Gianni Rijavec se smeji pripombi iz občinstva.

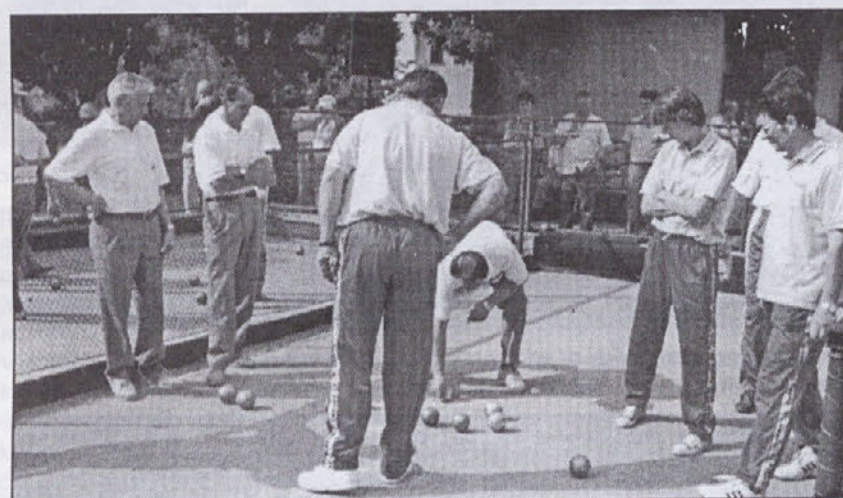
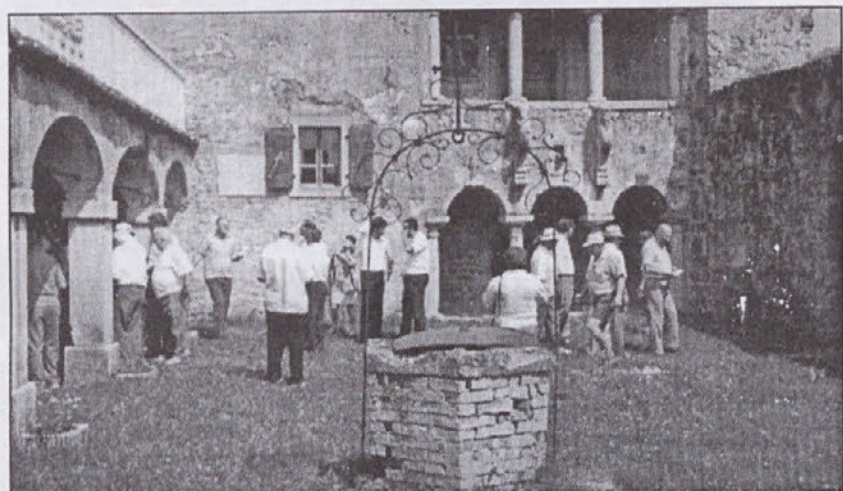

Miša Molk (levo) na modni reviji

SREČANJE S SLOVENSKIMI IZSELJENCI IZ AVSTRALIJE

Druženje in spoznavanje,
ne tekmovanje

1. julija so se slovenski izseljenci spet zbrali v Postojni, Primorci pa so jim poleg osrednjega srečanja pripravili še več kulturnih, športnih in zabavnih prireditev. Na povabilo Balinarskega kluba Planinc in Zveze kulturnih organizacij Ilirska Bistrica se je skupina Slovencev iz Avstralije čez teden dni udeležila sprejema in kratkega kulturnega programa na Premskem gradu, gostje pa so se potem v Športnem parku Nade Žagar pomerili še z domačimi balinarji, čeprav so bile tekme bolj prijateljskega kot tekmovalnega značaja. Srečanje naj bi pripomoglo k vzpostavitvi tesnejših vezi in vsadilo droben kamen v mozaik prijateljstva z matično domovino, kjer so izseljenci nekoč pognali svoje korenine.

Gostom iz Avstralije, v skupini jih je bilo okrog 30 in kar nekaj jih je pred leti na drugo stran sveta odšlo prav iz krajev ilirskobistriške občine, je na Premskem gradu najprej zapela Pevska skupina "Vasovalec" iz Rečice. Po pozdravnih besedah so se na kratko seznanili z zgodovinskimi izseki Prema in gradu. Jerica Strle je prebrala nekaj Kettejevih pesmi, Dimitrij Bonano pa je izrazil upanje, da bodo grajski prostori ob njihovem naslednjem obisku vsaj nekoliko bolj urejeni. Pred ogledom Kettejeve spominske sobe so se nasmejali še duhovitim stihom domačina Tonija Gašperšiča.

Ob 16. uri se je v Športnem parku Nade Žagar začel športni del srečanja. Goste so pozdravili in obdarili župan Stanislav Prosen, predsednik Balinarske zveze Slovenije Jože Rebec in Dušan Jenko, predstavnik BK Planinc. V imenu avstralskih balinarjev se je za dobrodoščilo in topel sprejem zahvalil Franc Iskra. Vsem Slovincem je čestital za 4. obletnico osamosvojitve in izrazil veliko veselje, da je prišlo do srečanja, saj so prav balinarji že vrsto let "hrbtenica slovenskih društev" v Avstraliji.

V športnem delu srečanja se je v dveh tekmah pomerilo pet moških (ena na balinišču pri železniški postaji) in dve ženski četvorki. Po končanem tekmovanju je goste zabavala skupina Bistrice, nastopil pa je tudi Moški pevski zbor Dragotin Kette iz Ilirske Bistrice.

Franc Iskra se je rodil v Sušaku in živi v Avstraliji že 38 let. Med leti 1985 in 1990 je bil predsednik melbournskega kluba Jadran, v katerem se na kulturnih, zabavnih ter športnih srečanjih zbira okoli 150 slovenskih družin. Franc Iskra tekoče govori slovenski jezik, sicer pa je poročen z Avstralko. V Sloveniji je bil že petkrat, vendar ne verjame, da se bo nekoč vrnil za stalno. Čas do 17. avgusta bo prebil v Sušaku in na morju, saj je sedaj v Avstraliji zima.

IZ ZGODOVINE GORNIŠTVA

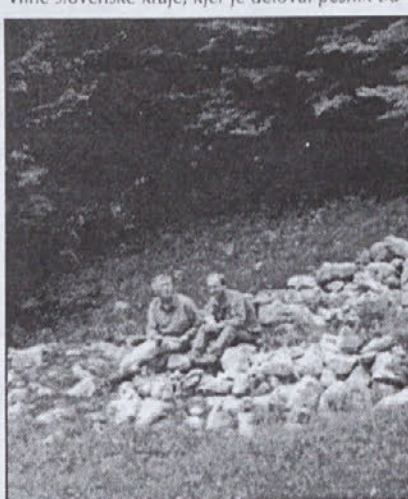
Zlatorogove sledi

Pred 121. leti, natančno 19. julija 1874, je bilo onkraj vrha Snežnika izjemno veselo. Primorska sekcija nemško-avstrijskega planinskega društva (DÖAV) iz Trsta je slavila pomemben delovni uspeh. Po dveh letih delovanja, predvsem pa vnetega zbiranja denarnih sredstev, je pod "Kranjskim Snežnikom" svečano odpirala svojo prvo planinsko kočico. Parcelo za kočico tik pod vrhom Novih Krajšin, kjer se stikajo planinske poti iz Leskove doline, Grčevca in Snežnika, je odstopil lastnik snežniških gozdov princ Schönburg Waldenburg.

Kronist je slovesnost opisal zelo natančno. Tako vemo, da so številni člani društva in gostje prišli do kočice že prejšnji večer, na dan slovesne otvoritve pa so že v zgodnjih urah opravili skupen izlet na Snežnik. Pri slovesni otvoritvi so dekleta, oblečena v planinsko cvetje, recitala pesmi posvečene lepoti gorskega sveta. Sledili so govori in zahvale vsem, ki so pri postavitvi kočice sodelovali. Vesela družba je slovesnost zaključila s prepevanjem nemških, čeških in slovenskih pesmi. Pri samem programu, še bolj pa pri zbiranju denarja za kočico, je imel ključno vlogo društveni član, kmalu pa tudi uveljavljen nemški pesnik dr. Rudolf Baumbach, ki ga Slovenci poznamo po upešnjem planinski trentarski legendi Zlatorog, eni najlepših gorskih legend v evropskem merilu.

"Koča pod Kranjskim Snežnikom", prva planinska kočica na področju Snežnika, je naslednja desetletja skupaj z dejavnostjo omenjenega planinskega društva počasi hiral in ob koncu prejšnjega stoletja so od kočice ostali le še kamniti temelji, ki jih je pozidal zidarski mojster Anton Šabec iz Zagorja. Belo kraško kamenje, zloženo v obliki četverkotnika na lazu pod Novimi Krajšinami še dandanes nemo pričča o prvih planinskih podvigih pod Snežnikom. Le redki popotniki, ki hodijo mimo vedo, da je groblja kamenja pravzaprav ostanek znamenite "Koče pod Kranjskim Snežnikom".

Prav omenjena kočica in dogodki pred dobrimi 120. leti so bili tudi razlog obiska nemškega zgodovinarja dr. Andreasa Seiferta iz nemškega Meiningena, kjer je dr. Rudolf Baumbach deloval in umrl. V Baumbachovi hiši imajo nemški literarni muzej in za letošnjo jesen pripravljajo obširno predstavitev pesniškega ustvarjanja tega nemškega ljudskega pesnika in celotnega njegovega delovanja. Dr. Seifert je konec junija obiskal številne slovenske kraje, kjer je deloval pesnik Ba-

Dr. Andreas Seifert (desno) in domači planinec Janko Muha ob ruševinah temeljev nekdanje "Koče pod Kranjskim Snežnikom", zgrajene in odprte leta 1874.

KONEC ŠOLSKEGA LETA NA PREGARJAH

Veselo je bilo ob
koncu šolskega leta

Šolska vrata so se zaprla tudi na pregarski šoli, eni izmed manjših v ilirskobistriški občini. Spet prvošolčkov v šolsko skupnost, prihod dedka Mraza, počastitev slovenskega kulturnega pravnika in ekskurzije v Ljubljano ter na avstrijsko Koroško, zibelko slovenstva, so bile bogatega šolskega programa učencev in učiteljev te majhne šole sredi Brkinov.

Najponosnejši pa so v letošnjem letu na svoje raziskovalno delo, ki je potekalo v maju na temo Brkini. Raziskovanja so se učenci lotili z veliko vnamo in navdušenjem. Odpravili so se med ljudi in jih povprašali o življenju nekoč, obiskali kmeto, ki jim je opisal žganjekuho, vaškega kovača in lovca; fotografirali so najlepše cerkvice in kapele, ugotovili število prebivalcev v posameznih vaseh in poiskali vzroke, zaradi katerih so ljudje zapuščali ta hriboviti del Primorske. Najlepša pa je bila zbirka starih predmetov (orodje, kuhinjska posoda, svetilke, glasbila, knjige zemljevidi ...), ki so jih učenci s pomočjo krajanov izbrskali na podstrešjih, v drvarnicah, hlevih in jih prinesli v šolo ter uredili v pravo muzejsko zbirko. Ljubezen

do domačega kraja so izpovedali v spisu smicah. Vse ugotovitve so zbrali in izdali v priložni knjigi. Na prireditvi ob zaključku šolskega leta (junija), je nastopil pevski zbor, plesalke, razredne stopnje z lutkovno igrice, marš vrtca. Ravnateljica Manica Renko je pozdravila prisotne starše in jim na kratko opisala preteklo šolsko leto. Najprizadevnejšim učencem je podelila pohvale in priznanja ter povabila na ogled razstave projektne delo, ki so jo uredili v šolskih prostorih. Istočasno je zahvalila za pomoč in sodelovanje skupaj zaželela prijetne počitnice.

Besedilo in fotografije: Miroslav Vrhovnik

Na zaključni prireditvi

LETNI PREGLED DELA OŠ D. KETTEJA

Šola - to smo mi

Spet je leto naokoli in pred vami je zapis, ki vam želi povedati, kakšna je bila žetev ob koncu šolskega leta 1994/95 na Osnovni šoli Dragotina Ketteja. V pravkar minulemu šolskem letu nadaljeval ustvarjalni nemir, bogastvo šole, ki je slonelo na ustvarjalnosti učencev, njihovih muzejev in učiteljev. Tlakovala se je pot do znanja, porajala se je ljubezen do vsega lepega, silila prijateljske vezi med sošolci, njihovimi učitelji - bogatili smo se vsi skupaj in vsak posebej. V letošnjem letu lahko 545-članska družina ustvari mnogo lepega. Tudi naša je. Spomnimo se samo nastopov pevskega zbora in dramske skupine (doma in pri sosedih), ritmične skupine, skupine Bistriški škuorci (veliko presenečenje v Cerknici, v Laškem), več razstav, ki so privede našega modrega hodnika in popeljevale številne gledalce na različna področja in v različne kraje. Še bi lahko naštevali, a pogledimo tudi učne rezultate.

Večina otrok, kar 98.01%, je uspešno zaključila šolsko leto in danes preživlja zaslužene počitnice ter nabira moči za jesenski napad na trdnjavo znanje. Naj zabeležim samo najuspešnejše posameznike in dejavnosti. Med učenci, ki so letos zapustili šolo, je bilo 13 odličnjakov, kar 8 si jih je prislužilo zlato petico (priznanje za osemletni odlični uspeh): Urška Brožič, Alenka Kastelic, Katja Kirn, Andreja Molan, Manca Možina, Jride Mršnik, Ana Šlenc in Petra Zidar.

Učenci niso bili v šoli samo med poukom, ampak pogosto tudi pred in po njem. Marsikomu ni bilo žal prostega časa uporabiti za to, da si je razširil in nadgradil že tako bogato šolsko znanje. Rezultat tega dela so številna priznanja, pohvale in dosežena visoka mesta na različnih tekmovanjih, tudi državnih. V znanju materinščine sta si srebrno Cankarjevo priznanje prislužili Karmen Boštjančič in Katja Kirn. V znanju angleškega jezika sta bili najbolj uspešni Ana Šlenc in Tjaša Kaluža. Tjaša je osvojila srebrno, Ana pa srebrno in zlato priznanje.

Tudi v naravoslovnih predmetih nismo zaostajali. Tekmovali smo v znanju matematike in kemije. Srebrno Vegovo priznanje (matematika) je prejelo 14 učencev. Med šestsoščolci sta bili v občini najboljši Martina Vičič (1. mesto) in Barbara Cetin (3. mesto), med osmošolci pa Jride Mršnik (1. mesto) in Urška Brožič (2. mesto). Največ matematičnega znanja med četrtošolci v regiji je pokazala Kristina Skrt. Srebrno Preglovo priznanje za znanje kemije so podelili Ani Šlenc. S knjigami, ki so si jih učenci sposojali v knjižnici,

so postajali bogatejši za marsikatero splošno domišljijo, sanje so dobile krila, ki so jih v vse strani neba. Učenci so radi brali in ustvarjali za Kettejeve značke in pohvale. Vse značke in pohvale je osvojilo 17 učencev, uspehe so učenci dosegli tudi pri zelo težki Veseli šoli. Najbolje se je odrezala Danijela Vaj, ki nas je zastopala na državnem tekmovanju v Ljubljani.

Čeprav imamo slabe pogoje za delo (ni nobene in premajhno telovadnico), so naši učenci uspešni tudi na športnih področjih. Oglejte si lokostrelce, karateiste, nogometaše in nogometašice. Danes bi vam rada omenila dekleta, ki so uspešna v atletiki na področnem in državnem tekmovanju: Vesna Boštjančič (tek na 300 m), Muha (skok v daljavo), Marjanca Muha (skok v višino) in Nastja Zirmstein (tek na 60 m).

Ob novem letu smo izdali novoletno sporočilo ob koncu šolskega leta pa svoje glasilo, v njem smo združili svoje znanje, domišljijo, ne sposobnosti in razpoložljivo tehniko. Svoje smo posvetili 180-letnici naše šole. Priznamo, da z uspehi letošnjega leta nadaljujemo. Vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali pri oblikovanju okolja, vzdušja, ki je postalo vsajeno seme vzkalj, najlepša hvala. Vsi si želimo tudi jeseni. Marsikatera deček in teče ob pouku, je bila prav zaradi vaše uspešnejša.

Prijetne počitnice in nepozaben dopust želi ravnateljica.

**Občina
Ilirska Bistrica**

**MLINOTEST
PEKARNA**
Ilirska Bistrica

dekorativne in obstojne
zidne obloge
v imitaciji različnih
vrst lesa

Ilesonit

lesno kemična industrija, p.o.
Ilirska Bistrica, nikole tesle 11
tel.: 067/41-241, fax: 067/41-433

**transport
terminal**
ilirska bistrica

TRGOVINA
Z GRADBENIM MATERIALOM
PODBEŽE 39 - ZALCI
66250 IL. BISTRICA
tel. 067/82-402, fax. 067/81-285

TRGOVINA "BOŠTO"
BAZOVIŠKA 4a
66250 IL. BISTRICA (za GG)
tel. 067/42-123

NOVO - NOVO - NOVO

Po naročilu izdelujemo:
**POLICE, STOPNICE,
TLAKE, PULTE, ŠANKE ...
IZ MARMORJA IN GRANITA**

keramika - eleganca - kvaliteta

Suma inženiring d.o.o.
Bazoviška 18, 66250 Ilirska Bistrica
telefon: 067/41-504, telefax: 067/81-042

KSP
ILIRSKA BISTRICA
Prešernova 7

ProVITA®

Inženiring d.o.o.
66250 Ilirska Bistrica
Vilharjeva 27
tel. 067/41-820

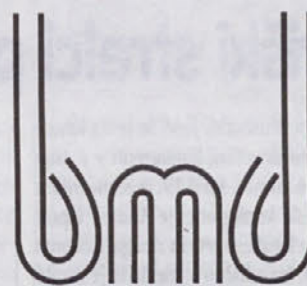
TOKIS

Vojkov drevored 14, 66250 Ilirska Bistrica

Najem in prodaja prostorov za:

- proizvodnjo
- skladiščenje
- in pisarne

Informacije: tel. 067/81-188

BMD INŽENIRING
Ilirska Bistrica

PIVKA
perutninski kombinat
Neverke 30
66256 KOŠANA

30% NIŽJE CENE!

Ugodna prodaja konzumnih-jedilnih jajc
vseh kategorij in velikosti. Dobite jih v
naši AGRO TRGOVINI na Kalu
od 22. 6. 1995 dalje.

Cene glede na velikost: od 4 - 13 SIT

**GOZDNO GOSPODARSTVO
POSTOJNA**

primorje
ajdovščina

ENOTA BISTRICA IL. BISTRICA

CENJENIM STRANKAM NUDIMO:

- vse vrste gradbenih in mizarskih storitev,
- asfaltiranje, montažne hale,
- prodajamo vse vrste betonov, pesek,
- mivko in vse vrste betonskih izdelkov,
- izposojamo gradbene odre in opažni material.

COMMERCE
GRAFIČNE STORITVE IN TRGOVINA d.o.o.
66250 Ilirska Bistrica

GRAFIČNI ATELJE
IN
UREDNIŠTVO ČASOPISA SNEŽNIK
Bazoviška 40
tel. 067/81-297, fax. 067/41-124

PAPIRNICAR - LINEA ART
Bazoviška 19
tel/fax. 067/42-077

PURPLA TEX

d.o.o.

Gradišče 51, 66243 Obrov, tel: 066/88-016, fax 066/88-033

Sedežna garnitura: ŽANA

CENIK OGLASOV

1. cela stran	28 x 35 cm	70.000 SIT
2. polovica strani	28 x 17 cm	35.000 SIT
3. četrtina strani	14 x 17 cm	18.000 SIT
4. osmina strani	14 x 8,5 cm	9.000 SIT
5. šestnajstina strani	6,5 x 8,5 cm	4.500 SIT

Cena dvobarvnih oglasov na prvi
in zadnji strani je višja za 30%.
Za večkratno oglaševanje znižamo
ceno po dogovoru.

Pokličite "GA commerce", Bazoviška 40,
Ilirska Bistrica, tel/fax: 067/81-297

Snežnik

UREDNIŠTVO
66250 Ilirska Bistrica, Bazoviška 40

NAROČILNICA

Ime

Priimek

se naročam na časopis SNEŽNIK.
Prosim, da mi ga pošiljate na naslov:

V _____, dne _____

podpis: _____

ŠPORTNI OBJEKTI

Gradnja in usposabljanje športnih objektov

Zagnani delavci Balinarskega kluba Zabiče so se lotili izjemno zahtevne finančne in gradbene naloge. Postavljajo halo v Zabičah, ki je pogoj za sodelovanje v najvišjih tekmovanjih, istočasno pa tudi večnamenski objekt, ki bo služil tako športu, kot drugim aktivnostim krajanov Podgore. Balinarji iz Zabič so k sodelovanju povabili tudi BK Lesonit (prej Kozlek), saj si ta z doseženimi rezultati zagotavlja nadaljnje tekmovanje v super ligi, z ureditvijo dvorane pa bo obenem tudi izpolnjeval zahtevne pogoje za tekmovanje.

V Zabičah (podgori) pa so se aktivirali tudi nogometaši. Ustanovili so Nogometni klub Podgora in se prav tako lotili zahtevnega dela pri urejanju nogometnega igrišča v neposredni bližini hale. Tako bo sistem igrišč počasi prerasel v manjši športni center za področje Podgore.

Tudi Nogometni klub Transport se je znašel pred izjemno zahtevno nalogo, ki jo mora rešiti do konca avgusta. Z uvrstitvijo članov v 3. ligo in mladincev v 2. ligo zahod morajo v klubu pripraviti pogoje na igrišču in spremljajočih objektih tako kot jih zahteva Nogometna zveza Slovenije. Edina možnost za razširitev igrišča je na trnovskem stadionu, kjer so dela v polnem teku. Na obstoječem igrišču so opravili zemeljska dela, po-

stavili okoli 1500 m² nove ruše, tako da bo novo igrišče z dimenzijami 100 x 64 metrov zadovoljevalo predpisane normative za nastopanje kluba v 3. ligi.

Športni zanesenjaki so v objekte vložili že precej sredstev in še več prostovoljnih delovnih ur. Kljub pomoči nekaterih sponzorjev, predvsem občine in športne sfere, pa bo še veliko problemov, predvsem pri zagotavljanju finančnih sredstev za dokončanje začetih del. Omenimo le predračunske vrednosti obeh naložb, ki znašajo za balinarsko halo 60 milijonov tolarjev, za adaptacijo nogometnega igrišča na trnovskem stadionu pa okrog 15 milijonov tolarjev.

Zdravko Debevc

STRELJANJE NA GLINASTE GOLOBE

Bistriški strelci ponovno odlični

Ekipa Strelskega društva 4. junij se je na koncu tekmovanja med devetimi konkurenti v 1. trap ligi uvrstila na 4. mesto. Med 19. posamezniki s točkami v članski konkurenci je Andraž Lipolt ponovil uspeh iz lanskega leta in zmagal oziroma osvojil 1. mesto. Na odlično 6. mesto se je uvrstil Rolih, prav tako član SD 4. junij. V mladinski konkurenci je lanski uspeh med 10. posamezniki prav tako ponovila Tamara Matko, saj je osvojila 1. mesto.

Andraž Lipolt je za slovensko trap reprezentanco nastopal tudi na SVETOVNEM POKALU V SEULU v Koreji in Chibi na Japonskem. V Seulu se je 29.

aprila uvrstil na solidno 22. mesto (zadel je 116 golobov), potem ko mu je po treh serijah v prvem dnevu kazalo odlično (24, 24, 25 golobov). Zaradi slabe 4. serije drugega dne (19) in kljub odlični 5. seriji (24) je splavala po vodi boljša uvrstitev in tudi norma za odhod na olimpijske igre.

Andraž Lipolt je nastopil tudi na tekmah SVETOVNEGA PRVENSTVA NA CIPRU med 12. in 20. junijem. Na prvi tekmi (15. in 17. junija) je zadel 116 golobov in se uvrstil na 76. mesto. Na tekmi v disciplini dvojni trap (19. junija) pa se je uvrstil na 70. mesto s 113 golobi, kar je tudi nov državni rekord v tej disciplini.

Zdravko Debevc

MOTORISTIKA

Do vrha Evrope in nazaj

Že daljše obdobje se zelo aktivno pripravljamo na motoristično potovanje na najsevernejšo točko Evrope, otok Nordkap na Norveškem. Ilirsko Bistrico bomo zapustili v soboto, 29. junija, ko bomo na Placu prižgali motorje, pot pa nas bo vodila iz Slovenije v Avstrijo, Nemčijo, Švedsko - vse do cilja na skrajnem severu Evrope. Upamo, da bomo doma vsaj do 20. avgusta.

Smisel tega potovanja vidimo v predstavitvi Slovenije in sponzorjev iz naših krajev v deželah, skozi katere bomo potovali. Po vrnitvi bomo v Primorskih novicah in v

lokalnem časopisu Snežnik objavili članke o potovanju. Prepričani smo, da bodo zelo zanimivi, z gotovostjo pa vam obljubljam, da se bomo vsem sponzorjem javno zahvalili, saj si brez Vaše pomoči potovanja ne bi mogli privoščiti.

Že vnaprej se Vam za morebitno finančno pomoč, ki jo lahko nakažete na tekoči račun št. 268461 91630201 pri LB SB Koper PE Ilirska Bistrica, in sodelovanje lepo zahvaljujemo. Za podrobnejše informacije Vam je na voljo Vojko Keš, tel. 84-442. Lepo pozdravljeni!

LOKOSTRELSTVO

Na drugi tekmi Mladinskega evropskega pokala

Tekmovanja, ki je bilo od 30. junija do 1. julija na Brdu pri Kranju sta se tudi tokrat udeležila oba mlada bistriška lokostrelca. V tekmi FITA OLYMPIC ROUND sta se v posamični konkurenci uvrstila nekoliko slabše kot v Nemčiji.

Igor Rudež se je uvrstil na 14., Martin Hrvatin pa takoj za njim na 15. mesto. Oba tekmovalca sta imela probleme z dotrajano opremo, tako da za boljše uspehe na Evropskem mladinskem prvenstvu nujno potrebujejo nove loke. V ekipnem delu tekmovanja sta se kot člana slovenskih ekip odrezala boljše, saj se je prva ekipa (Rudež, Kotlovšek in Sitar) uvrstila na 2. mesto za Francozi, druga ekipa (Hrvatini, Emeršič in Šilec) pa se je uvrstila na 4. mesto za Italijani.

NOGOMET

Razpis za tekmovanje v občinski ligi

Športna zveza in Nogometni klub Transport Ilirska Bistrica razpisujeta tekmovanje v občinski rekreativni ligi v malem nogometu za sezono 1995/96. Pravico nastopa imajo igralci rekreativci, ki ne nastopajo za članske oziroma mladinske ekipe v tekmovalnih sistemih NZS, MNZ in imajo bivališče v ilirskobistriški občini.

Sistem tekmovanja bo določen naknadno glede na število prijavljenih ekip, predvidoma pa si ga zamišljamo takole: v prvem delu naj bi tekmovanje potekalo enokrožno, torej liga vseh ekip, v drugem delu pa naj bi igrali tako imenovani play off za ekipe iz prve polovice razpredelnice in play out za ekipe iz druge polovice razpredelnice. Druga varianta predvideva dve predtekmovalni skupini: iz vsake skupine naj bi šle štiri najboljše ekipe v play off.

Ekipa lahko za celo sezono prijavi 12 igralcev, ki bodo nastopali v tekmovanju. Naknadnih prijav ni. Prestopov igralcev ni. Prijave s podatki o ekipi pošljite na naslov SZ Ilirska Bistrica, Bazoviška 26 ali po tel./faxu: 81-177/81-250 najkasneje do 20. avgusta 1995. V podatkih o ekipi navedite ime ekipe, naslov (odgovorna oseba), barvo dresov in seznam igralcev z bivališčem. Prijavnina bo določena pred začetkom lige glede na sistem tekmovanja in predvidene stroške.

ŠOLSKI ŠPORT

Uspešen zaključek letošnje poletne šole v naravi

Osnovne šole iz ilirskobistriške občine in Športna zveza so letos uspešno program dejavnosti v poletni šoli s poudarkom na učenju plavanja. Večina je odločila, da program tudi letos izpelje v Fiesi pri Piranu, kjer so učenci v Litostrojevem domu. V dveh izmenah od 20. junija do 8. julija se je udeležilo 175 otrok iz vseh šol razen iz Podgrada. Učenci te šole so sedemdnevni program že prej v Čateških toplicah. V Fiesi so učenci preživeli dni, za kar so starši prispevali 18.350 tolarjev. Dvajsetim otrokom je na šolske socialne službe priskočila na pomoč tudi občina iz fonda šolskega varstvenih pomoči.

V obeh izmenah se je v program vključilo 17 vaditeljev plavanja, 8 učiteljic, 2 vodji šole v naravi in 2 zdravstvena delavca. Vsi so skrbeli za varnost in učenje otrok. Organizacijski in materialni stroški bodo pokriti iz proračunskega programa šolstva prav za šolo v naravi in znašajo po izračunih približno 1.740.00 tolarjev. Sem so poleg stroškov za kadre zajeti še prevozi, zavarovanje udeležencev in manjši materialni stroški pri izvedbi posameznih aktivnosti.

Kar se tiče znanja plavanja organizator ugotavlja, da je plavalcev na tej stopnji vsako leto manj. Tokrat smo na preizkusu prvega dne ugotovili, da jih zadovoljivo plava le okoli 60 (34%), ostali pa plavanja niso večši. Na končnih preizkusih je bilo stanje precej boljše, saj je plavalne kriterije zadovoljilo 149 otrok (86%). Od tega jih je 117 pokazalo znanje za brnatega delfinčka (50 m plavanja z nalogami), 32 za srebrnega

delfinčka (kravl v določenem času 12 minut nepretrganega plavanja), 12 pa je preplavalo samo 25 m, 13 učencev razdalje sploh ni zmoglo. Večina je bila v prvi izmeni, ko je zaradi vročine vremena odpadlo precej vadbenih vanja.

Končni vtis organizatorja in otrok je vseeno odličen, saj razen vremena večjih problemov. Še največji "problem" katerim sta se ukvarjala vodstvo in šolski kader šole v naravi, so bili obiski negativnih kot pozitivnih posledic, ki jih obremenitev ostalih otrok in de posameznikov iz šole v naravi zato razmišlja, da bi staršem v bodoče odsvetovali oziroma jih zmanjšali najnujnejše primere.

Tekst in fotografije Zdravko Debevc

Utrinki iz poletne šole v naravi

ŠPORTNI RIBOLOV

Primorski ribiči na bregovih Reke

Zveza ribiških družin Primorske že vrsto let prireja ligaško tekmovanje v športnem ribolovu s plovcem za 6 ribiških družin. 2. julija se je na bregovih Reke od Tokove čistilne naprave do zaraškega mostu razporedilo 6 članskih (22 tekmovalcev) in 5 mladinskih ekip (15 tekmovalcev).

Člani Ribiške družine Bistrica se tovrstnih tekmovanj udeležujejo že peto leto zapored in so za to priložnost temeljito uredili 600 metrov rečnih bregov: pokosili so travo, porezali veje dre-

ves, odstranili odpadke itd., tako da se da sprehajati. Sistem tekmovanja zahteva, da se vsaka ekipa sestavi iz 4 članov in da ribiči iz vseh ekip mujejo na določenem sektorju skupaj. Tako so se izkazali tudi tokrat, saj sta v članski konkurenci Viktor Hrabar in Iztok Perenič upešno ulovila količino rib vsak v svojem sektorju, mlajši mož Štemberger pa je bil tretji. Ujete ribe niso končale v ponvi, ampak so jih ribiči nazaj v njihovo naravno okolje.